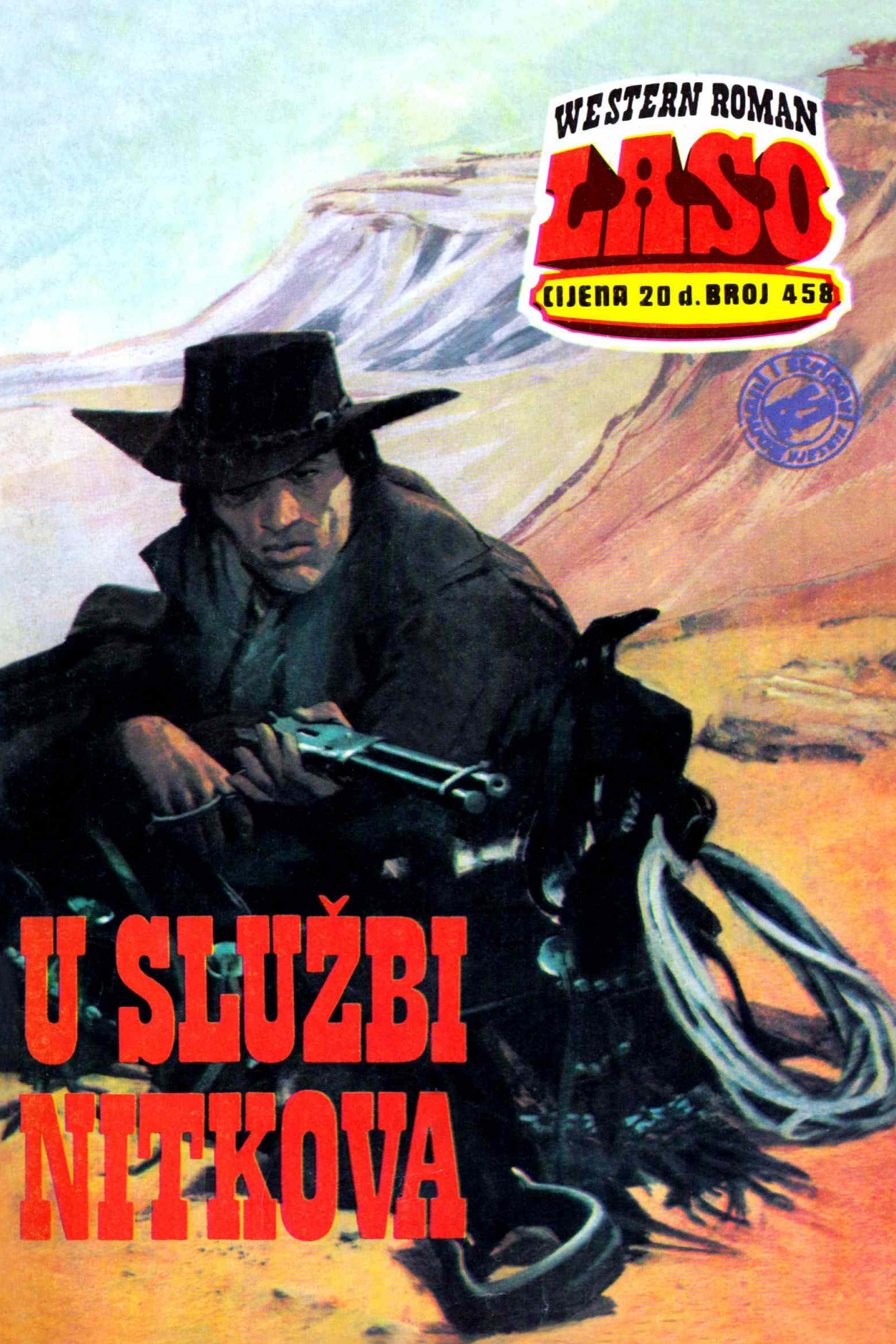
WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 20 d. BROJ 458
U SLUŽBI
NITKOVA

WESTERN ROMAN
LISO
1982.

G. F. Unger

U SLUŽBI NITKOVA

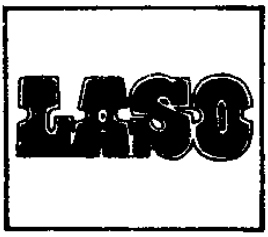

LASO 458
G. F. Unger: **U SLUŽBI NITKOVA**
Naslov originala: MÄNNER WIE TIGER
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Copyright: Zauberkreis, Rasttat, posredstvom VPA, Zagreb
Prijevod: Margita Lovrić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: **Marcel Čukli**

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr Vladimir Anić, **Ljudevit Bauer (predsjedavajući)**, Nenad Brixy, dr Adolf Dragičević, inž. Vesna Gazdag, Igor Golik, Marija Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Koščević, Nada Šoljan, Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender – GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Borivoj Jurković

LASO -Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a »Vjesnik« n.sol.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Adresa uredništva: »Laso«, Redakcija »Romani i stripovi«, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost »Vjesnik« n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n.sub.o. i OOUR TM n. sub. o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) »Vjesnikova« Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 780 d ili 702 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 390 d ili 351 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR »Vjesnik«, Interna banka, s oznakom za »Laso«. Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00 HFL 37,00, US$ 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za »Laso«).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d, c/b stranica 7000 d.

Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 – 1973. od 26. XI 1973.

LASO 458 izlazi 23. 7. 1982.

I

Sjedio sam u uglu saluna uz čašu piva. Iako je bilo kasno poslije ponoći, još je bilo živo. U drugom uglu za okruglim stolom sjedila su petorica i igrala poker.

Ponekad sam pogledavao onamo i uočio da četvorica stalno gube, ali da se nadaju da će ih sreća ipak poslužiti. Znao sam da neće uspjeti vratiti izgubljeni novac.

Kroz pokretna vrata ude mladić, po čijem sam izgledu i odjeći prepoznao kojoj vrsti ljudi pripada. Instinkt me nije gotovo nikad varao. Činilo se kao da sam zaspao za stolom uz praznu čašu i dogorjelu cigaru. Promatrao sam ga iza gotovo spuštenih kapaka.

Mladić me prodorno pogleda, a zatim mu se pogled zaustavi na skupini igrača pokera.

Budući da je vidio samo leda dobitnika, polako krene dalje, zaustavi se i oštro ga pogleda. Zatim skrene pogled na nagomilani novac pred čovjekom.

Ponovo je pogledao sve naokolo u salunu, ali mi se činilo da me je promatrao duže nego ostale.

Tada je prišao šanku, položio novčanicu i naručio jelo i piće.

Najprije je popio čašu piva, a zatim počeo jesti pečenje. Kladio bih se da najmanje dva dana nije ništa okusio jer je jeo pohlepno, iako je nastojao da to sakrije.

Barmen ga je promatrao sumnjičavo. Nije volio momke koji kupuju samo pivo i misle da mogu napuniti trbuh besplatnom zakuskom. Mladić je ipak ostao samo na onoj kriški kruha s pečenjem.

Ponovo je pogledao igrače pokera i debelog dobitnika jaka vrata. Vjerojatno je pokušao procijeniti svotu koju je čovjek imao pred sobom u nekoliko hrpa zlatnih i srebrnih dolara i svežnju novčanica. Zacijelo više od dvije stotine dolara, krupan novac ovdje na jugozapadu, kratko vrijeme nakon rata. U to je vrijeme jedan jedini dolar bio velik kao kotač u svojoj kupovnoj moći. Za tri dolara mogli ste dobiti bika dugih rogova.

Mladić je bio visok i mršav, crvenkaste kose, plavih očiju i s mnogo sunčanih pjega. Njegovo mršavo lice bilo je pravilno, a izgledao je odvažno.

Bilo je tu još nešto: njegov kolt!

Bio je to neki stari primjerak Hartford-Dragoon revolvera model 1847, kalibra 44 i sa 19 centimetara dugom cijevi, dakle bolja i manja verzija starog revolvera Whitneyville-Walker, kojim se služe teksaški rendžeri. Njegovo oružje je bilo gotovo dvadeset godina staro, oštećene drške. Možda to oružje nije vrijedilo mnogo, ali on ga je nosio gotovo izazovno.

Izašao je. Gledao sam za njim. Kad je došao do pokretnih vrata, naglo je okrenuo glavu i preko koščatih ramena pogledao igrače, pa nestao.

Osjećao sam nagonski da ću opet morati zaraditi svoju revolverašku nagradu.

Pogledao sam čovjeka koji me plaćao, i koga sam zbog toga štitio. Bio je to onaj debeli igrač koji je oduzeo novac onoj četvorici suigrača. Nathan Timberlee dobivao je uvijek, ne samo u pokeru. Dobivao je svaku igru, bilo da je riječ o zemlji, o pravu na područja s vodom, o prijevozu tereta, o konjima ili stoci i... bilo o čemu da je riječ, Nathan Timberlee je uvijek dobivao, jer je brižljivo planirao i uvijek imao pri ruci prave ljude.

Mene je imao za osobnog čuvara, jer ja sam bio Chet Kincaid, revolveraš. Ja nisam bio samo jedan od onih što vitlaju revolverom. Bio sam poznati »gunfighter« s obje strane granice i mnogi su ljudi izgovarali moje ime kao kletvu. Prije nekoliko godina i ja sam se ovdje ogledavao i opet nestao.

Razmišljao sam, da li bih danas morao zaslužiti svoj novac ili... dalje nisam razmišljao. Morao sam revolverom zarađivati, jer vremena bijahu loša. Nisam li htio postati bandit, morao sam zadržati svoj posao, inače bi mi uskoro moglo poći kao onom poluizgladnjelom mladiću, koji se doskitao ogledavajući se za nekom žrtvom, kako bi došao do novca.

Sklopio sam oči i zamišljao što bi taj divlji momak mogao uraditi. Bilo je to vrlo jednostavno. On je morao nabaviti dobrog konja. Trebalo je da to bude najbolja životinja, jer samo na takvoj životinji bi mogao umaći. Samo tada bi imao izgleda. Vjerojatno je i on to dobro znao.

Sjetio sam se svoga vlastitoga konja. Bio je sada u najamnoj staji, jer mi smo imali sobe u hotelu preko puta. Moj je konj bio osobito dobra životinja. Nekad je pripadao nekom meksičkom vodi bandita prijeko u Sonori. Vjerojatno nije bilo boljega konja na stotine kilometara uokolo.

Sad je prijetila opasnost da izgubim svoga divnoga konja. Naslućivao sam, naime, da je momak nanjušio gdje bi mogao doći do najboljega konja i da je već na putu da to ostvari. Mnogo toga sam pripisivao tom gladnom mladiću. Nekad sam i ja bio takav.

Gledao sam kako Nathan Timberlee pomiče glavu i kako trza ramenima. Svojom širokom stražnjicom vrtio se na stolici. Poznavao sam sve te znakove.

Sad će prekinuti igru. Bila su dva sata po ponoći. Bilo mu je dosta. Poći će uskoro na spavanje u svoju hotelsku sobu. Zacijelo je bio i danas posve zadovoljan. Putovali smo dobro, zaključili smo uspješne poslove, a nakon večere pošli smo u salun, dakako odvojeno, kao da nismo zajedno. To je bio trik zbog kojeg su nas već mnogi momci kleli. I sada će biti tako jer Nathan Timberlee je dobio previše u igri.

Kad je četvorici svojih suigrača rekao da mu je dosta i da želi u krevet, zurili su oštro u njega. A on je počeo sakupljati svoj novac i trpati ga u vanjske džepove kaputa. Počeli su mrmljati, ali ostavili su mu vremena da procijeni njihovo nezadovoljstvo. On je na takve momke gledao kao na dječurliju i postupao s njima tako.

Kad je ustao i odgurnuo stolicu unazad, jedan od igrača progovorio je oštro:

— Gospodine, ne ide to tako! Ne možete se jednostavno odšuljati s punim džepovima pošto ste nas ogulili. Ovdje kod nas se mora pružiti prilika za revanš. Ja bih predložio da kartamo još pet sati. Dakle, sjednite ponovo, gospodine!

Posljednje su riječi zvučile kao zapovijed. Čovjek koji ih je izgovarao djelovao je prilično tvrdo. Bio je to čovjek iz obližnjega rudnika, što se moglo prepoznati po odjeći. Kao on odijevali su se nadzornici, rudarski inženjeri ili sami vlasnici rudnika. Rado su nosili baršun i visoke cipele na vezanje. Ovaj ovdje bio je navikao drugima dijeliti zapovijedi.

Drugi čovjek, koji je izgledao kao rančer, kimnuo je i rekao:

— Takav je običaj ovdje, gospodine. Sjednite!

Pogledao sam ostalu dvojicu. Jedan je također potvrđivao. Ali četvrti nije ništa radio, baš ništa. On je samo mirno promatrao Nathana Timberleeja i čekao.

Znao sam da moram osobito paziti na tog čovjeka. On je bio vjerojatno najopasniji među njima, djelujući na prvi pogled prosječno i bezazleno.

Bio je oprezan i spreman.

U salunu je utihnulo. Neki su gosti, otišli nakon mladića, a drugi su se sada spremali na odlazak. Htjeli su otići prije nego što izbiju neugodnosti. Nekolicina grubih, koji su rado prisustvovali svadama, ostali su i pažljivo motrili.

Uzdisao sam. Znao sam da ću uskoro morati izvući revolver.

Nathan Timberlee je okrenuo glavu da izvidi položaj i opazio je da sam bio spreman i da se može osloniti na mene. Zato je okrenuo leda četvorici svojih suigrača i rekao bezbrižno i gotovo prezrivo:

– Ah, čemu to trabunjanje – ne blebećite naknadno ako ne znate gubiti. Plač ne pali kod mene!

Tada je pošao. Jedva je učinio tri koraka kad je započelo.

Onaj naoko neupadljivi momak, koji je do tada šutio, izvukao je oružje. Možda se želio samo zaprijetiti snažnom Nathanu Timberleeju i prisiliti ga da se vrati igraćem stolu i ponovo zauzme mjesto. Međutim, ja nisam mogao dopustiti da dođe do toga.

Udaljenost je iznosila samo šest koraka, pa sam mogao gađati u njegovu ruku. Ispalo mu je oružje.

I ostali za igraćim stolom posegoše za svojim revolverima. Ovdje u salunu, pa i u ovom malom gradu, svaki je čovjek bio naoružan.

Nastala je tišina. Čulo se samo bolno stenjanje pogođenog. Svi su pogledi bili upereni u mene, a moj kolt držao je sve u šahu.

Nathan Timberlee pošao je bez riječi dalje i napustio salun kao da se ništa nije dogodilo.

Čekao sam još nekoliko trenutaka i tada sam mirno rekao:

– Momci, toliko za sada! Mogao sam i vas poubijati. Iza leđa nenaoružanog čovjeka ne izvlači se kolt. Nije bilo dogovoreno kako dugo će trajati igra. Ima li još kakvih nejasnoća?

Svi su buljili u mene. Bilo im je jasno da sam bio tjelohranitelj debeloga igrača.

Ranjenik je pritisnuo ozlijeđenu ruku uz tijelo. Buljio je u mene, a u njegovim tamnim očima bila je mržnja.

– Reci mi svoje ime, revolveraš – zahtijevao je.

Oklijevao sam, jer sam kao tjelohranitelj Nathana Timberleeja već imao mnogo neprijatelja. Tada je netko s drugog kraja šanka progovorio:

— To je Chet Kincaid iz Soccora. To nije obični revolveraš.

Pogledao sam govornika. Nisam ga poznavao.

Pošao sam natraške prema vratima. Više nisam osjećao neprijateljstvo upereno protiv mene. Dovoljno je bilo moje ime. Nisam morao više pucati. Ali svojim se imenom nisam mogao ponositi. Moja gorka revolveraška slava spriječila je da ne dođe do borbe, pri kojoj bi bilo još više prolivene krvi, pa i mrtvih.

Izašao sam. Iza mene u salunu vladala je tišina. Nisam smio misliti na prošle događaje, morao sam misliti na gladnog momka, koji je samo čekao da isprazni džepove Nathana Timberleeja.

Ovaj put će to zacijelo biti teže no u salunu.

II

Nathan Timberlee stajao je pred hotelom udišući svježi zrak.

Nisam pošao onamo, iako sam i ja imao sobu u istom hotelu tik do njegove. Morao sam računati s tim da mladi i gladni dvonožni vuk već promatra svoju žrtvu i da bi se možda nečemu dosjetio ako ustanovi da Timberlee nije sam.

Okrenuo sam se nalijevo i pošao dalje daščanim nogostupom. Nakratko sam pogledao prema hotelu. Timberlee. me promatrao, ali inače nije reagirao. Vrlo dobro je znao da imam valjane razloge za svoje držanje i bilo je jasno da će se čuvati.

Pitao sam se da li bi ga mladić znao zaskočiti i kako bi mu to uspjelo. Timberlee je bio otporan čovjek, bivši vozač tereta, gonič mazgi i profesionalni borac. Ali ta su vremena već prošla. S godinama je naučio više raditi mozgom. A takva igra, kao prije u salunu, bila je za njega oporavak i razonoda. Volio je kartanje samo kao razbibrigu, kao golicanje živaca, da bi nakon toga bolje zaspao.

Nije imao samo onih dvije tisuće dolara koje je pri kartanju dobio. Pod odjećom je nosio pojas s više od pedeset tisuća dolara u krupnim novčanicama. Znao sam to.

Taj gladni mladić mogao bi se danas domoći velikog plijena.

Prešao sam preko kolnika i nestao u nekoj ulici. Taj sam grad razgledao odmah po dolasku, kasno poslije podne i nije mi bilo teško brzo stići iza hotela. Ondje sam našao svoga konja, svoga dobrog sivca. Stajao je ispod dvaju stabala i pozdravio me blagim dahtanjem.

Moje poštovanje prema mladiću raslo je sve više. Taj momak je pronašao najboljega konja u mjestu i izveo ga iz najamne staje. Kako je to izveo, ostat će vjerojatno njegova tajna ali uspio je.

Znači, odmah sam ga dobro procijenio. Moj me nagon ponovo nije prevario. Bio sam zadovoljan. No sada je trebalo odlučiti: da pođem u hotel, da pomognem Timberleeju ili da ovdje čekam?

Razmišljao sam i pokušao ocijeniti da li je mladić možda ubojica, koji nečujno barata nožem. Brzo sam odbacio tu pomisao.

Čekao sam, dakle, pokraj svoga konja, koji je mladiću bio potreban za bijeg. Nisam morao dugo čekati.

Pojavio se i tiho se prišuljao. Kad je stigao do mog konja, začuo sam neki neuobičajeni zvuk, kao veseli smijeh, ali istovremeno i kao s mukom svladani uzvik pobjede.

Vjerovao sam da je bio vrlo ponosan i da bi najradije zaurlao od veselja. Sebe je sada smatrao najsposobnijim momkom na svijetu. Vjerojatno je sve bilo vrlo lako i glatko se odvijalo. Gotovo je bez muke opljačkao očigledno bezazlenog debeljka, a sada je mogao umaći na prvoklasnom konju.

Kad je jednim zahvatom odriješio čvrsto vezane uzde i vinuo se u sedlo, istupio sam iza debla. Još nije zahvatio nogom drugi stremen, kad sam ga povukao s konja. Gurnuo sam ga prema deblu, a kad se on ipak uspravio, zadao sam mu precizni udarac u samo grlo. Gotovo se ugušio od toga.

Kad se donekle oporavio, imao sam njegov stari kolt, nož a i Timberleejev novac. Da, kod njega je bio ne samo Timberleejev kartaški dobitak nego i pojas s više od pedeset tisuća dolara.

Shvaćao sam njegovu radost i jedva suzdržani pobjedonosni uzvik. Izveo je djelo o kojem pojedini iskusni bandit samo sanja. I napokon je kod mene propao. Prema njemu sam bio iskusni vuk s ožiljcima i mogao sam se osloniti na svoj nagon.

Kad je opet došao do daha, svaki bi me drugi momak na njegovu mjestu proklinjao. Ali on nije kleo. On je čekao. Iz njega nije izbijala čak ni mržnja. Progovorio je nakon nekog vremena.

– Pa lijepo, čini se da moram još mnogo toga naučiti. Morao sam znati da mi debeli zacijelo ne bi prepustio svoje blago bez borbe da nije negdje postojao još neki njegov adut. Takvi igrači uvijek imaju petog asa u rukavu. Pa dobro, što sada, veliki majstore?

Morao sam se nasmijati. Taj mi se čovjek sve više svidao. Iz njega bi moglo još nešto postati.

Rekao sam:

– Čuj, Chio, Billy, Johnny, ili kako se već zoveš, možda ćeš se za dvije ili tri godine moći uhvatiti ukoštac sa mnom. Ali za sada te još mogu na mrtvo ime prebiti budeš li me ljutio.

Dakle, pokupi sve što si starom oduzeo i vrati mu. On će se radovati što te ponovno vidi. Dapače, on te već očekuje. I još nešto, mladiću. Ovo je moj konj. Ti si ga izveo iz najamne staje. A što je bilo sa čuvarom?

– On je pijan – odgovorio je.

Zatim je pobrao svoj šešir, pojas s novcem i kesu u kojoj je bio novac iz Timberleejevih džepova. Kod mene je bio njegov stari kolt i nož.

Pošli smo natrag putem kojim je došao, ušli smo kroz otvorena stražnja vrata u hotel i popeli se slabo osvijetljenim stubama do Timberleejeve sobe. Bila je to najbolja soba u kući.

Kad je Timberlee čuo naše korake na hodniku, otvorio je vrata i mi smo ušli. Timberlee se cerio, ali ja sam vidio da mu oči sijevaju. Sada je bio vrlo opasan. Mislio sam da će razderati mladića u komade. Međutim, nije to uradio. Samo je pogledao mladog vuka, a ja sam se naslonio na zatvorena vrata i čekao.

Timberlee me pogledao.

– Dobar posao, Chete – rekao je. – Taj me je momak čekao na stubištu. Odmah mi je uperio revolver u želudac. U sobi sam morao skinuti hlače. A kad mi je uzeo pojas s novcem, naredio mi da otpužem pod krevet, pred koji je zatim dovukao stol i stolicu. Nisam se ni pokušao brzo izvući. Znao sam da si ti vani, Chet. U tebe se pouzdajem. Dat ću ti nagradu od pet stotina dolara.

Samo sam kimnuo. Drugo nisam ni očekivao. U tom je pogledu Nathan Timberlee bio darežljiv. Za pouzdane ljude nije štedio dolare. Mladić me pogledao na tren.

– I ja bih želio tako lako zaraditi pet stotina dolara – rekao je i pri posljednjim riječima uputio pogled Timberleeju. – Kad bih mogao naći takav posao, ja bih također bio vjeran svom gospodaru. Tada bi mi bilo lako.

Timberlee se ponovno nasmijao i kimnuo. Vidio sam da ga taj momak razvedruje. Volio je takve tipove. A taj se na njemu samome okušao. Zato nisam bio siguran neće li Timberlee ipak prasnuti.

Iznenada se tiho nasmijao.

– Bilo je to vrlo smiješno – rekao je. – Morao sam sa spuštenim hlačama puzati pod krevet. Za moj tjelesni opseg bilo je vrlo tijesno ondje dolje. Ako pravo razmislim, bila je to za mene ponižavajuća situacija. Vjeruješ li mi, divlji dječače?

Mladić je potvrdio.

– Inače bih vas morao udariti po tikvi – rekao je. – To bi vam zacijelo bilo još mnogo neugodnije.

Nathan Timberlee se okrenuo na stranu kao da želi razgovarati sa mnom.

Ali tada je izveo lijevi bokserski zahvat. Iako je vrijeme

njegovih boksačkih nastupa već davno prošlo i on se u međuvremenu pretvorio u poslovnog čovjeka, znao je još brzo, točno i oštro udariti.

Zahvatio je mladića u području jetre, a desnicom ga tresnuo posred obraza. Mladić je pao ledima na krevet i ostao ondje ležati.

Timberlee mi je ponovo kimnuo.

– Zaista dobar posao – ponovio je. – Sve me to raduje. Kako je mladić htio pobjeći?

– Na mom konju – rekao sam. – Izabrao je moga konja i otpremio ga iza hotela. Zapravo bi bilo šteta propisno ga izbatinati ili čak predati šerifu. Bio je gladan, a mislio je da je igrač pokera isto tako mogao svoj novac i izgubiti. Kad je našao vaš pojas s novcima, bilo je to preveliko iskušenje za njega. Tko bi mogao tome odoljeti?

Timberlee je prešao rukom preko širokog obraza, na kojem su bile brazgotine iz nekih prijašnjih okršaja.

– Točno – rekao je i okrenuo se prema krevetu na kojem je ležao mladić.

– Kako se zoveš, dječače? Odakle dolaziš? Odgovori brzo!

Mladić je sjeo omamljen. Ali sada je osjetio da je s obzirom na razne okolnosti mnogo toga išlo njemu u prilog.

– Gospodine, ja sam Jube Haggerty – rekao je. – Možda sam za vas samo beznačajno stvorenje, i oba vaša udarca sam zaslužio. Ali ako me još jednom udarite i nakon toga ostavite na životu, tada ću vas bilo kad, bilo gdje i bilo kako ubiti. Onda vam neće pomoći ni vaš tjelohranitelj. Budite sigurni da će biti tako.

Rekao je to vrlo uvjerljivo.

– Ustani – obrati mu se Timberlee. – Uzimam te u službu. Dobit ćeš pedesetak dolara mjesečno i svu opskrbu.

Jube Haggerty ga je promatrao neobično. Kao da je oklijevao. Ali tada je kimnuo i izustio:

– Da, gospodine. Velikodušni ste prema meni. I nećete požaliti. Ja brzo učim. – Pokazao je prema meni. – Hoće li mi i on izdavati zapovijedi?

– On je tvoja dadilja, Jube – rekao je Timberlee. – Proći će neko vrijeme do trenutka kad ti on više neće zapovijedati. A sada idite. Želim još odspavati nekoliko sati. Sad sam prilično umoran. Gubite se!

Zaključao je vrata za nama. Poveo sam Jubea u svoju sobu. Bila je to soba s dva kreveta.

– Tamo možeš spavati čim moga konja ponovo odvedeš u najamnu staju – rekao sam.

Kimnuo je.

– Točno – rekao je. – Konj. Dugujem vam da vratim konja onamo odakle sam ga odveo. Gazda je rekao da ću od vas primati savjete i da će to još potrajati. Kladim se da to neće osobito dugo trajati.

Potvrdio sam, izuo čizme, svukao kaput i odložio pojas za oružje, ali sam revolver izvadio.

Mladić je promatrao kako sam legao na krevet.

– Upali ste mi u oči u salunu – rekao je. – Imao sam neki neodredeni predosjećaj. Nečim ste se izdvajali. Morao sam veću pažnju obratiti svom nagonu.

– Točno – rekao sam. – Idi sad; da se brzo vratiš, da što prije ugasimo svjetlo.

– Tko ste vi? – upitao je. – A kakav je čovjek naš gazda? Hoćete li mi još to reći na brzinu?

Iznenada mu je lice prijazno zračilo.

– Ja sam Chet Kincaid – rekao sam. – Zovu me još Chet-Socorro-Kincaid. A naš gazda, pa već ćeš sam ustanoviti kakav je on čovjek. Najkasnije ćeš ga upoznati do Golden Mese. Poznaješ li Golden Mesu?

Razmišljao je. Tada je kimnuo.

– To je neko prokleto gnijezdo – rekao je. – Što se događa u Golden Mesi?

– Začudit ćeš se – rekao sam zijevajući i okrenuo se na drugu stranu.

Izašao je da odvede mog konja u staju. Bio je još poslušan momak, željan znanja i željan svega što je imalo uslijediti. Shvatio je da se nalazi na početku velike pustolovine i da je imao mnogo sreće. Nathan Timberlee, baš kao i ja, imali smo sve moguće razloge da ga ubijemo. U ovoj bi zemlji za kradu konja počinitelja ili vješali ili jednostavno ubijali u sedlu. A Nathan Timberlee bio je čovjek kojeg se nije moglo nekažnjeno okrasti. Ali on je osjetio da ponekad može zatrebati takvoga divljeg i odvažnog momka. Svidao mu se taj hladnokrvni mladić. Jednog će ga dana zatrebati poput nekog naročitog alata. I ja sam bio tu po nekom odredenom zadatku. Morao sam ga štititi. A tog momka, Jubea Haggertyja, morao sam najprije promatrati, iskušati i, dakako, nadzirati.

Možda Nathanu Timberleeju nije više bio dovoljan samo jedan tjelohranitelj. Možda je taj divlji mladić morao postati čuvar broj dva.

Ne, nisam imao ništa protiv toga da mi netko štiti leđa u kritičnim situacijama. U Golden Mesi nas je čekao tvrdi zalogaj. Neće biti nimalo jednostavno.

Da, bio mi je potreban partner koji će mi pokrivati leđa.

III

Trećeg dana – bila je gotovo večer – stigli smo do posljednje stanice prije Golden Mese. A ondje su nas očekivali.

Poznavao sam prilično dobro Gilmooreove, jer i oni su se

rodili u toj zemlji kao i ja. Ponekad smo se susretali. Dapače, jednom sam čak jahao s Billom i Frankom Gilmooreom, a svi smo se sastali da ukrademo stado goveda Dansovih u Meksiku.

Gilmooreovi su bili klan nasilnika. Živjeli su s obje strane granice i posvuda ubirali pristojbe za zaštitu. Ako ih nisu dobili, sve bi porazbijali i uništili. Katkad bi dolazili do novca kao lovci na skalpove, jer su gradovi, kao na primjer Tucson, plaćali nagrade za apaške skalpove. Ali Gilmooreovi su varali čak i sa skalpovima. Uzimali su i one od mirnih Indijanaca, ili čak Meksikanaca. Takvi su to momci bili.

A nas su čekali pri postaji Conchita-Creek. Svi su bili ondje. Stari John Gilmoore sjedio je na verandi. Mirno je promatrao sva zbivanja ovog svijeta, a mogao se osloniti na svoje potomstvo, pa nije postojalo ništa o čemu bi morao voditi brigu.

Gilmooreovi su mogli za dva dana sabrati stotinu jahača. Bili su silnici u zemlji. Preostali Gilmooreovi bili su dobro razmješteni. Pred stajom vidio sam Billa i Franka, Archie je stajao pokraj bunara, a šurjak Johna Gilmoorea Fess Mannen naslonio se na ugao kuće.

Dok smo jahali u dvorište, rekao sam tiho Jubeu:

– Jube, sad ćeš morati pokazati svoje sposobnosti. Kad bi započela borba, pobrini se za obojicu kod staje. Želiš li ostati živ, budi brz ili odjaši smjesta odavde.

Nije mi mogao odgovoriti, jer bi nas bili čuli. Ali čuo sam kako se nekako hrapavo nasmijao. Više nismo imali prilike za sporazumijevanje.

Zaustavili smo se desno i lijevo od Timberleejevih kola. Kad sam kliznuo iz sedla, Jube je slijedio moj primjer. Timberlee je zaustavio kola. Pogledao je prema Johnu Gilmooreu i progovorio glasom u kome se nazirala prijaznost, pokroviteljstvo i ugodno veselje:

– Tako su mi opisali Velikog Johna Gilmoorea. Jeste li, dragi moj, došli da me pozdravite?

John Gilmoore nasmiješio se bez riječi i pokazao žute zube. Njegov oštar nos djelovao je kao ključ kad je klimnuo i pozivajući mahnuo. Za stolom na verandi bio je i drugi stolac. Na stolu je bio vrč, a i čaše su bile pri ruci.

Timberlee mi je s kola dobacio pogled. Razabrao sam u njegovim očima tvrdi sjaj i znao sam da namjerava ostati tvrd i da se želi boriti. Bio je još i sad pravi borac. U takvim je borbama uvijek sudjelovao. To mi se svidjelo kod njega. Odmah će doći do borbe.

On nije uzmicao, jer je bila riječ o njegovim interesima.

Sišao je s kola s Jubeove strane. Možda je i njega tako

pogledao kao mene, a možda mu je čak i prišapnuo nešto. Ali Jubea sam ja već u mnogo toga uputio.

Vidjeli smo kako je Timberlee zauzeo mjesto za stolom. Sam si je natočio mlijeka iz vrča. Pio je kao čovjek koji u tome uživa. No kad je odložio čašu, rekao je čvrsto glasom koji je dopirao do nas:

– Dakle dobro, objasnimo sada sve, prijedimo na stvar. Ja sam za objašnjenje, a ne da obilazimo kao dva stara mačora oko vruće kaše. Hajde, dragi moj prijatelju, Johne Gilmoore?

Ovaj je ponovo pokazao svoje žute zube.

– U mom gradu – rekao je Gilmoore – moći ćete se baviti poslovima budem li vam ja prijatelj i zaštitnik. To vrijedi i za svaki drugi posao u cijeloj zemlji između San Pedra i granice Sonora. Čuo sam već o vama, gospodine. Prvoklasno igrate poker, a još ste bolji trgovac i poduzetnik. Ali bez mog pokroviteljstva ovdje nema ništa, baš ništa! Mislim, za prvu godinu mogli bismo se nagoditi s deset tisuća dolara. Tada ću vidjeti što biste mogli postići tu u zemlji. Dakle, hoćemo li se nagoditi na toj osnovi? Bilo bi dobro da ste novac ponijeli sa sobom, stari prijatelju. Iako sam dosad o vama samo čuo, ipak ste mi kao neki prijatelj. Divim se ljudima kao što ste vi. No, hoćemo li?

Palcem i kažiprstom učinio je pokret kao da broji novac.

Nathan Timberlee polako je odmahnuo glavom.

– Ne tako brzo – rekao je polako – samo ne tako brzo, stari moj prijatelju Johne Gilmoore! I ja osjećam kao i vi. I ja sam mnogo čuo o vama i uvijek sam želio da se jednom upoznamo. Osjećam veliko poštovanje prema ljudima koji uvijek na sve idu i ne trpe nikoga drugog nad sobom. Što će biti, stari prijatelju, ako neću platiti? A što, ako unajmim gomilu revolveraša i započnem pravi rat protiv vas?

John Gilmoore ponovno se iskesio.

– Često sam ratovao s drugim ljudima – rekao je. – Već su i drugi ljudi ovdje htjeli nešto postići bez mojeg dopuštenja. Tada niste smjeli doći samo sa dva klipana. Istina, ovaj Chet Socorro Kincaid je vrlo poznat po revolveru, ali moj šurjak Fess Mannen slistit će ga za doručak. Ja bih mogao s vama postupati posve drugačije, ali divim se vašoj trgovačkoj i poduzetničkoj sposobnosti. Ne protivim se da ovoj zemlji pomognete do procvata, samo tražim udio u dobiti. To je sve!

Prilično je dugo govorio, mnogo više no što je inače običavao. Pri posljednjoj riječi udario je svojom tvrdom rukom po stolu.

Timberlee je kimnuo potvrdno. Polako je posegnuo u džep i izvukao svoj veliki svijetloplavi rubac. Obrisao se po licu i vratu i skinuo šešir. Činilo se da želi rupcem obrisati i osušiti zaštitnu traku u šeširu. John Gilmoore imao je pod stolom spreman revolver na desnom stegnu, no to sam tek poslije shvatio. Dakle, John Gilmoore nije posumnjao u Timberleejeve pokrete, bilo mu je rezumljivo da se znojan čovjek želi obrisati. Timberleejev je šešir bio lijep, kruti, glatki sivi šešir, bez ikakvih nabora.

Sljedećeg trena imao je veliku rupu, a kad je odjeknuo pucanj, izvukao sam svoj revolver brzo, kao nikad dotad u životu. Prilično sam se naslušao o revolverskoj brzini Fessa Mannena. Znao sam da je u pitanju moj život. Prokletstvo, s ovim Timberleejem mogao si uvijek doživjeti nova iznenađenja. Imao je zbilja kolt derringer sakriven u šeširu i nije ga izvukao već je odmah opalio iz obje cijevi.

Uspio sam, bio sam brži od Fessa Mannena. Pogodio sam ga u grudi kad je htio opaliti u mene. Zbog toga je promašio. I prije nego što je još jednom mogao opaliti, pogodio sam ga ponovo.

Zapraskali su mnogi revolveri. U međuvremenu izvukli su ih svi ostali Gilmooreovi ljudi, pa i Jube Haggerty.

Jube nije gadao loše, iako je udaljenost do staje bila vrlo velika. Ondje su stajali blizanci Frank i Bill Gilmoore. Pogodio je Billa. Tada je bio i sam lako pogoden. Stresao se i dva puta promašio.

Ja sam, međutim, pogodio Archieja, a budući da Jube možda sam ne bi uspio srediti Franka, uputio sam metak onamo i pogodio Franka Gilmoorea.

Sve je bilo završeno. Zavladala je tišina. Razišao se dim pucnjave. Polako sam se ogledavao. Fess Mannen je ležao na tlu kao i Bill Gilmoore. Frank Gilmoore je bio ledima naslonjen o staju, kliznuo je, čučnuo i rukom se držao za pogođeno rame. Archie je klečao na zemlji i polagano se ispružio postrance.

Na verandi je preko stola ležao John Gilmoore. Vrč s mlijekom se prevrnuo.

Timberlee je stajao. Stavio je na glavu šešir, u kojem je nekako moralo biti pričvršćeno oružje. Kimnuo je glavom prema meni.

– To bi bilo sve – rekao je. – Ovi su konji prvoklasni. Jedva su se i pomakli iako je fijukalo mnogo metaka. Dobri konji, zar ne?

Htio sam kleti i reći mu da mi je prokleto svejedno jesu li konji u vatri oružja mirovali ili odjurili. Ipak sam propustio te kletve kao odgovor.

Ogledao sam se za Jubeom i vidio sam ga kako je oteturao do verande i sjeo na gornju stepenicu. Držao se rukom ispod rebra i hvatao zrak. Prišao sam mu.

– Pokaži – rekao sam.

U očima mu se vidio strah i bol. Oklijevao je. Vjerojatno bi se radije povukao u neki tihi kut i bio sam. U dubini svog bića borio se još protiv boli i panike, pa se stidio zbog toga.

Napokon je maknuo ruke s rane. Strgao sam košulju s njega. Krvava je brazda tekla preko jednog rebra. Bila je to bolna rana, jako je krvarila, ali nije bila opasna.

– Nije to ništa – rekao sam. – Ali pri jahanju paklenski će boljeti. Vjerojatno je to samo napuklo rebro. Jube, ti si to prebrodio.

Samo je gutao i ljutio se jer sam ga umirivao. Nije želio da ga umirujem kao nedoraslog mladića.

– Dobro – škripao je zubima – u redu!

Timberlee je glasno dozivao.

– Hej, gdje je taj prokleti čuvar stanice? Do vraga, izađite iz rupa!

I došli su.

Predstavnik stanice bio je neki Meksikanac. Njegova je žena također bila meksičkog porijekla. Još su dva dječaka i jedan Crnac izašli iz kuće.

– Što smo mogli uraditi, gospodine? – rekao je službenik stanice. – U ovoj je zemlji John Gilmoore čovjek čije se zapovijedi slušaju. Ili...

– Sada više ne – prekinuo ga je Timberlee. – Sad je mrtav. Sad ja imam riječ. Povežite mladića. Neka se tvoja žena brine o mladicu. Hoćete li možda dopustiti da iskrvari?

IV

Te večeri su ljudi iz stanice imali mnogo posla. Bila su trojica mrtvih: John Gilmoore i dvojci – Frank i Bill.

Archie Gilmoore nije bio osobito teško ranjen. Teže je prošao njegov ujak Fess Mannen, kojeg sam dva puta pogodio. Nije bio sposoban za prijevoz, smjestili su ga, dakle, pokraj Archieja u štagalj. Zapravo bi i Jube morao mirovati neko vrijeme.

Međutim je Nathan Timberlee bio nestrpljiv.

– Za dva sata krećemo dalje – rekao je. – Jube, možeš sjesti do mene u kola. Povući ću se malo ustranu. Mladiću, moraš izdržati. Moramo stići u Golden Mesu prije no što ostatak Gilmooreovoga klana sazna što se dogodilo ovdje kod Stanice Conchita-Creek. U ovom će kraju mnogo toga biti drugačije. Već sam ubacio nekoliko svojih ljudi u Golden Mesu. Važno je da još ovu noć preuzmem Golden Mesu. Dakle, za dva sata krećemo dalje!

Samo sam kimnuo i nisam se više brinuo. Znači, Timber-

lee je unaprijed poslao onamo nekoliko svojih ljudi i oni su samo čekali da on dode u Golden Mesu.

Morao sam odati priznanje lukavosti Gilmooreovih. Nekako su najjušili opasnost i pojahali nam u susret. Da nas je bilo više, vjerojatno bi se bili pokorili i bili bi prijazni i miroljubivi. Ali kad smo se pojavili samo nas trojica, John Gilmoore nas je htio ucijeniti grubo i netrpeljivo. A sada je bio mrtav kao i dva njegova sina.

Gilmooreov klan je bio razbijen. Sve je to pokrenuo debeli i naoko dobroćudni Nathan Timberlee s malim derringerom iz šešira. On je bio opasan i svoje je protivnike i sad sâm uništavao. Možda i nije bio revolveraš kao ja, ali i u svakom slučaju bio je tvrd i bezobziran borac, koji nije znao za milost. Ubrzo će zavladati ovom zemljom. A što onda?

* * *

Grad je djelovao mrtvo i napušteno. Gorjelo je samo jedno jedino svjetlo. Na trenutak mi je sve djelovalo nestvarno.

Zašto je Timberlee htio probuditi na novi život taj grad, u kojem vjerojatno nisu bila ni dva tuceta stanovnika? Da li je očekivao novi polet okolnih rudnika? Ili je računao s okolnim rančevima i farmama? Čovjek kao Timberlee ne bi ulagao tako mnogo novca u nove poštanske i prijevozne linije kad ne bi očekivao mnogostruki dobitak.

Iznenada se okrenuo prema meni i rekao:

– Pogledaj, Chet! gotovo mrtav grad, koji je bio samo skloniste banditskoga klana. Nekoliko napuštenih rudnika u okolici i jedan stari put za krijumčare u Meksiko. U daljoj okolici nekoliko rančeva, većinom napuštenih, ali punih nežigosanih goveda, za koje nema prodajnih tržišta, pa zbog toga nisu ni vrijedna. Chet, imenujem te sada šerifom Goleden Mese. Mi ćemo oživjeti taj grad i on će cvjetati.

Nastavio je vožnju. Slijedio sam ga i čudio se.

Kad smo stigli do prvih kuća, ugledao sam trošnu najamnu staju, a na drugoj strani staru kovačnicu. Neki se čovjek izdvojio iz sjene i pošao prema nama. Prišao je kolima i skinuo šešir pred Timberleejem.

– Ima nas sedmorica u gradu – rekao je. – Ovdje su bili Gilmooreovi. Vi...

– Ne brinite zbog Gilmooreovih – rekao je Timberlee. – Oni više ništa ne znače u ovom kraju. Je li hotel otvoren?

– Da, i jedna trgovina i salun – odgovorio je čovjek.

Timberlee kimne.

– Sutra za vrijeme zajutarka želim vidjeti rudarskog inženjera i geologa Bena Shaynea. Zatim se pobrinite za naše konje. Mi smo umorni.

Nastavio je vožnju. Slijedio sam kola i stigli smo do hotela. Pojavili su se i drugi ljudi i pozdravili nas. Zviždukom ih je dozvao onaj koji nas je dočekao.

Jedan od njih bio je budući upravitelj pošte.

– Šefe, ovdje je sve u redu – javio je. – Čekamo prva poštanska kola i prvu kolonu kola. Mi smo spremni. Već dva dana stoje vam na raspologanju sobe u hotelu. – Gospođa Shayne brinut će se o vama.

– Dobro, Carsone – promrmljao je Timberlee, sišao s kola i ušao mirno u hotel. Za njim ja i Jube. Jube je djelovao tako kao da mu je potrebna pomoć. Ali pazio sam da ga ne prihvatim. Njegov ponos to zacijelo ne bi podnio. Hodao sam pola koraka iza njega, kako bih pravovremeno opazio ako mu zatreba pomoć.

Uspio je ući u hotel.

Na stolu za prijavljivanje bila je upaljena svjetiljka, a u udubljenju iza stola otvorila su se vrata. Pojavila se neka djevojka zaogrnuta ispranom svijetloplavom jutarnjom haljinom, pospana izgleda, žmirkajući očima prema svjetlu. Bio je pravi užitak promatrati je. Crvenkastu kosu skupila je na potiljku. Promatrala nas je ozbiljno. Imala je zelene oči i pjegice po licu. Nos joj je bio možda premalen, ali dražestan. Smiješila se pristojno i samosvjesno, kao žena koja je stekla mnoga iskustva u životu.

– Gospodin Trimberlee, ako se ne varam? – rekla je dubokim i grlenim glasom. Pokazala je prema stubama. – Ovamo gore. Do sada sam priredila tek četiri sobe s ulične strane. Možete ponijeti svjetiljku. Moje je ime Sally Shayne. Ja sam sestra Bena Shaynea. Kad želite doručak?

– U šest sati – odgovorio je Timberlee. – A tada želim vidjeti i vašega brata. Zaista sam vrlo umoran. Svi smo umorni. Ali vi ste, Sally, lijepa žena. To vidim premda sam umoran. Zašto držite hotel u ovom mrtvom gradu?

– Sagradili su ga naši roditelji prije rata – odgovorila je. – Vratila sam se ovamo s bratom, jer sam sve nade uložila u budućnost grada Golden Mese. Možda će taj hotel postati za mene veliki rudnik srebra.

Timberlee je polako potvrdio glavom i promatrao je. Tada je krenuo prema stubama.

– Chet, uzmi svjetiljku – rekao je.

Prišao sam da dohvatim svjetiljku, a onda sam se iz neposredne blizine zagledao u Sallyne zelene oči. U njenom sam pogledu zapazio da je bila iznenadena kao i ja. O ne, mi se nismo poznavali. Nismo se vidjeli nikada dotad. Pa ipak, dogodilo se nešto u toj sekundi kad sam posegnuo za svjetiljkom i kad smo bili samo jedan korak udaljeni jedno od drugog. Osjetili smo međusobnu

naklonost. Gledali smo se neko vrijeme, a onda sam rekao:

– Zovem se Chet Kincaid.

Osjećao sam neko zajedničko strujanje. Nakon nekoliko trenutaka samo je kimnula. Shvatio sam da nije htjela ništa odgovoriti. Timberlee i Jube su još čekali, slušali i promatrali nas.

Uzeo sam svjetiljku i krenuo pred njima. Sobe su bile pospremljene i prilično oskudno namještene. Zaista je ovdje u Golden Mesi nedostajalo mnogo toga. Uzeo sam sobu s Jubeom.

Opipao sam mu čelo, imao je groznicu. Samo je mrzovoljno gundao i rekao da mu nije potrebna dadilja i da će nakon nekoliko sati sna sve biti ponovo u redu. Vjerovao sam mu, jer je bio prilično žilav.

Bio sam umoran. Ipak nisam mogao odmah zaspati. Shvatio sam. Ova djevojka bila je navlas slična liku djevojke kakvu sam zamislio i nadao se da ću jednom sresti.

Mislim da sam zaspao smiješeći se. Bio sam zadovoljan ovim svijetom. Nisam još slutio kakav mi strašni sat predstoji kao revolverašu.

V

Ostavio sam Jubea da spava i nastojao sam se kretati što tiše. Oprao sam se i obrijao brižljivo, a na hodniku sam dobro očetkao odijelo. Pri dnevnom svjetlu Sally je trebala steći što bolji dojam o meni.

Timberlee je već sjedio pri zajutarku. Uz njega je bio čovjek koji joj je vidljivo sličio. Vjerojatno njen stariji brat. Čovjek je imao samo jednu ruku, bio je upalih obraza i blijed. Pogledao me svojim hladnim očima.

Timberlee je rekao:

– To je Chet Kincaid, novi šerif u Golden Mesi. Chete, ovo je Ben Shayne, moj partner u rudnicima. Nama pripadaju tri rudnika, koja namjeravamo opet osposobiti.

Sjeo sam i začudio se.

– Može li se još što izvući iz tih napuštenih rudnika? – upitao sam.

– Sada se ponovno isplati – Timberlee se smiješio. – Tada ne! Sada imamo novi način dobivanja rudača. Sagradit ćemo nove mlinove za drobljenje i za ispiranje, a i topionicu rudače. A tada ćemo osposobiti i pravu liniju za odvoz tereta. Dakako, glavna je stvar u tome što je Ben Shayne u jednom rudniku naišao na srebrnu žilu, koja se protezala cijelim brdom. Ako je ovo brdo puno srebra, tada će i okolna brda biti takva. Ljudi su nekoć sve napustili prerano. Vjerojatno su se plašili Apaša i meksičkih bandita. Poslije je Gilmooreov klan poplašio mnoge ljude. Ben Shayne kupio je jeftino tri naoko bezvrijedna rudnika.

Potvrdno sam kimnuo, jer sam sada shvaćao. Ali zanimalo me još nešto.

– Gazda, kako ste se sastali vi i Ben Shayne? – zapitao sam.

Timberleejevo lice se iskrivilo, pa je čak i Shayne nagovijestio slabi smiješak.

– Ležali smo zajedno u Georgiji u bolnici južne armije – rekao je Timberlee smiješeći se. – Morao sam iskrcati cijeli brodski tovar važnih stvari za Konfederaciju, pa sam se tada razbolio. Smjestili su me u bolnicu za oficire, jer su konfederaciji bili potrebni ljudi za vezu i trgovci moga kova. Htjeli su od mene još mnogo brodskih tovara. Ben Shayne bio je u bolnici moj sobni drug. Pričao mi je o nekim napuštenim rudnicima u kojima je radio kao inženjer i kao geolog. Kleo mi se da ondje mora biti još srebra. Rekao sam mu neka poslije rata opet pođe onamo. Imao sam povjerenja u njega i dao sam mu novac. Ostali smo u vezi. A sada sam se potpuno uključio. A ti također, moj mladiću – ili?

U očima mu neka oštrina. Ponekad sam mrzio kad me zaštitničko-blagonaklono nazivao – moj mladiću. Bio je jedva petnaest godina stariji od mene, dakle, imao je četrdeset i dvije godine.

Ipak sam zatomio svoju ljutnju, te sam se nasmiješio i rekao:

– Ako želite da ovdje preuzmem mjesto šerifa, tada budite uvjereni da ću ući u taj posao. Ali onda neću moći biti stalno uz vas i paziti na vašu sigurnost, gospodine.

– Vidjet ćemo – rekao je. – Pronaći ću već zamjenu. Ali ovaj mi je grad važan. Golden Mesa je utvrda koja mora ostati u mojoj ruci. Iz Golden Mese mora sve krenuti: napredak, velika promjena i moja moć! Da, moja moć! Chet, samo silni i jaki mogu donijeti novo vrijeme ovoj zemlji.

Ništa nisam rekao, samo sam ga promatrao. A u njegovim riječima smetalo me mnogo toga. Nisam još pravo znao što me to smeta. Još nisam shvaćao što on podrazumijeva u – moći.

Osjećao sam glad i počeo sam jesti. Usput sam slušao njihov razgovor o materijalnim nabavkama, o radnoj snazi i sličnim stvarima. A onda sam načulio uši jer sam čuo kako Nathan Timberlee govori:

– Prije nekoliko dana osvanuli su u mnogim novinama većih gradova članci koji govore o velikim nalazištima srebra kod Golden Mese. Oni pričaju o Golden Mesi, gradu koji su nekad osnovali Španjolci kad su ovdje pronašli zlato, a nakon zlatnih nalaza Španjolaca došlo je vrijeme srebrnih nalaza. No kad su se nalazi srebra očigledno smanjili, ljudi su sve to prerano napustili. A bo-

jali su se i Apaša kad su bile povučene zaštitničke trupe s tog teritorija. No sada se u Golden Mesi naišlo na najveću srebrnu žilu svih vremena. Može se očekivati da će ovdje uz Golden Mesu tek nastati pravo vrijeme srebra. Da, tako si mogao svugdje pročitati.

Timberlee je zašutio.

Oljuštio je jaje i strpao ga u usta. Nije ga dugo žvakao, već je uskoro nastavio:

– Ne stotine nego tisuće će dolaziti, vjerujte mi. A to će biti moj grad, moj! To je sada vaš zadatak, šerife!

VI

Nakon jela krenuo sam kroz grad da ga razgledam. Posvuda zapravo jadan prizor. Sve je propadalo i bilo više ili manje oštećeno. Sve sam razgledao i jedva sam progovorio koju riječ s ljudima.

Kad sam ponovno stigao do trgovine, ušao sam da kupim nešto duhana. U trgovini sam susreo Sally Shayne. O jednoj ruci joj puna košara, a u drugoj natrpana vrećica s raznim sitnicama. Jednostavno sam joj preprijećio put i bez riječi uzeo košaru i vrećicu. Ona je to dopustila, izašli smo te prešli kolnik, ali još nismo progovorili ni riječi.

Najednom sam rekao:

– Ovaj će grad uskoro procvasti. Golden Mesa ima dobru budućnost. Sally, vidjet ćete, vaš će hotel postati rudnik zlata. Već uskoro zatrebat ćete osoblja.

– Da, vjerojatno – odgovorila je, zaustavila se i okrenula prema meni. Iznenada je rekla: – Vi ste, Chet, ovdašnji šerif. Ili, bolje rečeno, vi morate nadzirati grad za Timberleeja i mog brata. Bit će to teško kad ovamo stignu svi gladni vuci. Chet, čula sam o vama. Vi ste revolveraš. Jučer ste se borili na starom kolnom putu s Gilmooreovima i ubili ste ih.

– Da – potvrdio sam. – Da, Sally, to sam uradio.

Pogledala me i pošla dalje.

– Gilmooreovi bijahu zli – rekla je. – Bili su to strašni banditi, koji su Golden Mesu pretvorili u svoju utvrdu. Htjeli su za sebe iskoristiti svaki napredak i uspjeh. Bili su pokvareni. Ja sam im morala plaćati trećinu od svojih prihoda. Svatko u ovom gradu morao je plaćati pristojbu za zaštitu. Svatko! Špijunirali su mog brata. Najprije su mu se rugali jer je u napuštenim rudnicima dalje tragao za srebrom, a zatim postadoše sve sumnjičaviji. Vjerojatno su u posljednje vrijeme bili točno upućeni u razvoj svega.

Ponovno je zašutjela i pogledala me čvrsto i ispitivački.

– Chete, još nemam jasnu sliku o vama – nastavila je. – Nekako me smeta način na koji ste likvidirali Gilmooreove. Po svemu što sam čula,

oni su vjerovali da ste pali u stupicu. Vi ste bili samo trojica kad je došlo do borbe. Vi ste, Chete, odlučili o ishodu borbe i nadvladali cijelu njihovu četu. Gilmooreovi nisu računali s tim.

– Ne – rekao sam mirno i pogledao joj u oči.

Duboko u meni javljalo se već gorko žaljenje. Osjećao sam da me smatra čovjekom koji se hladnokrvno bori i ubija. Smatrala je da sam bezobziran i hladnokrvan i da bez razmišljanja ubijam svoje protivnike.

Pitao sam se što je čula o borbi kod postaje Conchita-Creek. Zacijelo je u međuvremenu događaj bio napuhan i pretjerano prikazan. Sada sam ovdje u gradu važio kao divlja dvonožna zvijer. Timberlee je dobro znao zašto me imenuje šerifom.

Osjećao sam Sallyn pogled i shvatio sam da još stojimo na ulici pred hotelom. Tada iz skladišnog dvorišta stigoše jahači i laka kola. Ugledao sam Nathana Timberleeja i Bena Shaynea u kolima. Ben Shayne djelovao je sitno i neugledno pokraj krupnog Timberleeja. Ipak je vrlo odlučno izgledao taj geolog i rudarski inženjer Ben Shayne. Samo me kratko pogledao, zatim svoju sestru, a onda je upravio pogled na izlaz iz grada, u daljinu, kao da nestrpljivo očekuje da kola krenu dalje.

Timberlee nas je pozdravio kimanjem glave.

– Nije li to malo neoprezno, šerife? – upitao je. – Revolveraš rijetko ima obje ruke zauzete omotima, zar ne? Ali za lijepu ženu i revolveraš se izlaže opasnosti. Pa lijepo, šerife, to je vaša stvar. Samo dobro čuvajte grad dok ja budem odsutan. Mi krećemo prema rudnicima, a posjetit ćemo i neke rančeve u okolici. Moram sve osobno razgledati. Možda ću i kupiti neka zemljišta i steći prava na vodu. Može i cijeli tjedan potrajati dok se ponovo ne vratimo u Golden Mesu. Uzmite mladića za pomoćnika. Stavite mu zvijezdu na prsa. Obojica mi odgovarate za moj grad.

Nakon tih riječi krenuše dalje. Kola je slijedilo sedam jahača. U gradu je bilo još jahača, koji su možda pripadali Gilmooreovima. Možda će ih stići i više.

Pošao sam dalje. Sally je koračala pored mene. U hotelu je krenula preda mnom u kuhinju. Tu sam odložio sve stvari na kuhinjski stol. Kad sam se okrenuo prema Sally, stajala je mirno i gledala u mene. Zagrlio sam je i poljubio. Jedan je trenutak bila iznenadena. A sljedeći tren odgovorila mi je poljupcem. Ali tada se blago oslobodila.

– To ide prebrzo – rekla je. – A ja još ne znam nisi li ti samo plaćenik kojeg mogu

kupiti ljudi kao Timberlee i moj brat. Davno sam naučila da se žena bez razmišljanja ne smije prepustiti svojim prvim osjećajima. Hvala ti što si mi donio ove stvari. Sljedeći put bolje je da pripaziš na ruku s revolverom...

– Dobro, dobro – rekao sam i krenuo prema vratima.

– Stani, Chete – povikala je za mnom.

Zaustavio sam se.

– Nisam te htjela odbiti ili uvrijediti – rekla je i približila se. – Kako dugo poznaješ Timberleeja – pitala je ozbiljno.

– Ne baš dugo – rekao sam. – Jedva nešto više od pola godine.

– Dugueš li mu zahvalnost?

To je pitala još ozbiljnije i ja sam osjećao kako želi da me pronikne.

Potvrdio sam.

– Da, dugujem. Kad smo se prvi puta susreli, ležao sam u najamnoj staji u Tucsonu sa slomljenim kostima, izljevima krvi i gadnim ranama. Bio sam propao, bez centa, ostao sam bez oružja, bez konja i sedla. Nisam imao čime kupiti hranu, jer sam prije toga pao u ruke nekolicini Apaša. Jedan je ubio konja poda mnom i ja sam se strmoglavio niz neku padinu. Kad sam se osvijestio, Apaši su čučali oko mene. Skupina vojnika, koja ih je već duže vrijeme progonila, stigla je srećom iz Tucsona. Oni su me sobom poveli samo do najamne staje u Tucsonu. Tamo sam ležao danima u slami. Liječnik je dolazio svaka dva ili tri dana da me pogleda. Ponekad bi mi netko poklonio nešto hrane. Bio sam pri kraju snaga. Prijatelja nisam imao i opet sam jednom shvatio kako može čovjek biti sam među ljudima. Slučajno je tada Timberlee ušao u staju. Vidio me kako ležim i porazgovarao je sa mnom. Pomogao mi je u nevolji. Sada se može pouzdati u mene. Ima li u tom nečeg zla?

Odmahnula je glavom.

– Ali ako je on zao – rekla je – što će biti, ako je zao i od tebe zahtijeva nešto loše?

Začudio sam se njenom pitanju.

– Tvoj vlastiti brat... – počeo sam.

– On ništa ne vrijedi – prekinula me je. – Ben je lažac i varalica.

Prišao sam joj i položio ruke na njena ramena.

– Oštre riječi – rekao sam.

Potvrdila je.

– On je dobio na upravljanje tri rudnika. Pričao je vlasnicima da su rudnici iscrpljeni i da se ne isplati dalje traganje. Ali u rudnicima je bilo više srebra no što je ikad bilo iskopano. Preko posrednika kupio je jeftino rudnike i sada su njegovi. Bio mu je potreban odlučan i novčano jak partner. Nije riječ samo o rudnicima. Potrebna mu je sva zemlja daleko uokolo. Moj brat i Timberlee

postadoše prijatelji i partneri u bolnici u Georgiji i sada provode što su već godinama planirali. Međusobno se dopunjuju. To ne može dobro završiti. Opominjem te!

– Opominješ me i upozoravaš protiv vlastitog brata? I protiv čovjeka koji se jedini plemenito ponio prema meni i koji me izvukao iz nevolje pa ima pravo na moju vjernost?

Kimnula je glavom.

– Čuvaj se – rekla je. – Čuvaj se, kao što i ja pokušavam pripaziti na brata. Otkad je izgubio ruku, postao je pravi ludak.

Bio sam zbunjen, ali tada mi je postalo jasno zašto se vratila i pokušavala opet staviti u promet stari hotel svojih roditelja. Htjela je biti blizu svog brata.

– Ako ti ikada mogu pomoći – posve svejedno u čemu, rado ću to učiniti – rekao sam muklo i otišao.

* * *

Izašao sam na sunce i okrenuo se prema najamnoj staji. Htio sam pogledati svoga konja. Iznenada sam osjetio signale svog instinkta, koji su me upozoravali na oprez. Stao sam.

Bila je to sasvim obična stupica, kakvu su postavljali ljudi, doduše brojno nadmoćni, ali koji su ipak otvoreno napadali. Oni su htjeli da njihova žrtva jasno vidi zbog čega je napadnuta i zašto ju žele ubiti. To su dugovali Gilmooreovima. Bilo je potrebno da se još malo znojim, a zatim da saznam zbog čega me žele ubiti.

Iz saluna došla su mi u susret tri čovjeka, tri prava granična vuka. Zatvorili su kolnik.

Kad sam se osvrnuo, opazio sam još dvojicu iza mene. Izašli su iz trgovine, gdje su se do tada zadržavali. Bio je tu još i šesti čovjek. Stajao je na krovu i imao pušku za lov na bizone. Protiv puške nisam imao nikakva izgleda. Okrenuo sam mu leđa i čekao.

Ona trojica što su zatvorili cestu i dalje su se približavala, a onda su stali.

Jedan je samo škrto izustio:

– Ti si gotov, Kincaide. Gilmooreovi imaju još dosta prijatelja i partnera u ovom kraju. Nećeš tako lako proći, Kincaide. Buster će te odmah slistiti svojom puškom za bizone. Buster je nećak starog Johna Gilmoorea. On čeka samo da ti objasnim da moraš otpraštiti u smrt zbog Gilmooreovih, koje ste uspjeli uništiti kod stanice Conchita-Creek. Sada...

Nisam više čekao. Oborio sam njihovoga govornika i pogodio još jednoga u noge. Treći je momak ispustio već izvučeno oružje i podigao ruke u vis. Pri tom je kreštao:

– Ne pucajte!

Nisam više pucao. Ali okrenuo sam se kao zvrk ne shvaćajući pravo svoju sreću. Još sam bio živ. Da, kako to? Zašto Gil-

mooreov nećak Buster nije pucao u mene svojom puškom?

Nije više bio na krovu. Ležao je na strani i više nije bio živ. Sada sam se sjetio da sam između svojih revolverskih pucnjeva i urlanja iznenađenih ljudi čuo pucnje puške.

Sad sam vidio tko je to pucao. Bio je to Jube. Jasno sam ga spazio za hotelskim prozorom. U ruci je držao moju pušku. Jubeo sam mogao zahvaliti za svoj život. On se umiješao kad sam se našao u beizlaznom škripcu.

Sada je s prozora ugrožavao onu dvojicu koji su mi se približavali s leđa. Bio je u prednosti jer je bio predaleko za njihove revolvere, a mogao je sigurno u njih gađati.

Vidjeli su da su izgubili, jer Buster, njihov adut s puškom, nije više mogao sudjelovati i jer sam ja pogodio dvojicu u noge, pa i onog hvalisavca, koji je očito uživao u njihovoj nadmoći a sada je ležao u prašini i stenjao.

Rekao sam:

– Gubite se! Povedite sa sobom i svoje ranjenike. I Bustera skinite s krova. Zapamtio sam vaša lica. Za nekoliko dana bit će gotov zatvor. Svakoga ću zatvoriti koji se ovdje pojavi. Gubite se, budale! Ja sam ovdje novi šerif!

V

Poslije podne je sve krenulo.

Pronašao sam ured sa starim zatvorom u kući koja je bila prilično oštećena i na kojoj ni jedan jedini prozor nije imao cijela stakla. Osobito su prljave bile četiri ćelije s rešetkama.

Iz poštanske stanice doveo sam pomoćnika, dao sam dopremiti alat i sredstva za čišćenje, a dobio sam čak i stakla za dva ili tri prozora.

Zatražio sam od kovača da popravi vrata na ćelijama i da izradi ključeve za njih. Prihvatio sam se posla sa svojim meksikanskim pomoćnikom.

Dan je prohujao strahovito brzo. Radili smo do noći. To mi je godilo jer sam tako mogao zaboraviti da sam se borio proteklih dana, da sam prolijevao krv, pa čak i ubio.

Već je bilo vrlo kasno kad je u ured došla Sally Shayne. Sat prije toga otpustio sam svog pomoćnika i rekao mu da se sutradan opet javi. Bio sam sâm kad je Sally ušla. Nosila je košaru s večerom. Prostrla je stolnjak preko staroga pisaćeg stola i povadila sve iz košare. Pri tom je pripovijedala neusiljeno i jednostavno.

– Ne znam pravo, Chete, smatraš li se još mojim hotelskim gostom ili si se već ovamo uselio. Ali jesti ipak moraš, zar ne?

Krenuo sam do umivaonika u kutu i oprao se. Prišao sam zatim stolu i pri svjetlu svjetiljke pogledao Sally. Znao sam da mi je htjela praviti društvo.

Sjeo sam i čekao da i ona sjedne. Napuniła mi je tanjur i šalicu. Jeli smo bez riječi juhu od graha sa slaninom, svježe pečeni kruh i kavu.

A kad sam za desert dobio još slatko od jabuka, upitao sam je izmedu dva zalogaja:

– Sally, zašto to radiš? Zašto si ovdje kod mene i okružuješ me dobrim stvarima? Što očekuješ od toga?

Ona se samo smješkala i slegla ramenima.

– Ti ćeš ovdje biti šerif – rekla je. – Ne želim da se osjećaš suviše usamljen i da zbog toga postaneš još grublji. Htjela bih razbiti tvoj tvrdi oklop i da u ovom gradu, koji će skoro biti naš, osjetiš da ima još mnogo dobrih stvari na ovom svijetu. Ne želim da budeš samo šerif s revolverom, Chete. Htjela bih da ostaneš čovjek željan topline i srdačnosti. Samo je to ljudski. Zar nije?

Potvrdio sam.

– A zašto to želiš? Zbog mene ili zbog ovoga grada?

Ona je razmišljala.

– Možda sam do sada radila nesvjesno – rekla je napokon. – Medutim, kad razmišljam, tada to želim za sve, za tebe, za ovaj grad, a i za sebe.

– Za sebe? – upitao sam iznenadeno.

Kimnula je glavom, ali ništa više nije rekla.

Ipak sam je shvaćao. Nije htjela u meni gledati samo okorjeloga i usamljenog revolveraša. Htjela me voljeti, no bojala se moje gorke slave. A možda je unaprijed vidjela sve ono što će Timberlee i njen brat pokrenuti. Nadala se da bih mogao postati jaka suprotna snaga. Ali tek poslije mi je to postalo jasno.

Uskoro sam je dopratio do hotela i predao joj na vratima košaricu s posudem. Podigao sam ruku i pogladio je po obrazu.

– Hvala – rekao sam. – A ti ne razbijaj glavu zbog mene. Kanim biti šerif kakav je ovom gradu potreban. To ćeš i doživjeti.

VI

Već sljedeći dan stigle su jedna za drugom tri poštanske kočije. Dvije su bile tako stare da bi jedva izdržale povratak. Ali svaka je dovezla nove goste. Najednom je bilo mnogo ljudi u gradu. Stanovništvo Golden Mese se udvostručilo.

To još nije bilo cijelo iznenadenje.

U jednoj kočiji, čija se stražnja osovina slomila kad se zaustavila pred hotelom, bila je Lon Madison sa sedam djevojaka i jednim ogromnim Crncem.

Svi smo tu stajali i čudili se kad je izlazilo iz kočije sedam zabavljačica i plesačica. Iskakale su pune nade i ogledavale se kao da su očekivale muzičku družinu i odbor za prijem.

Tek su nakon nekog vremena shvatile da su došle u grad koji se tek morao probuditi za novi život.

Lon Madison podbočila se rukama o gojazne bokove i pljunula u prašinu kao muškarac. Onda je glasno rekla:

– Ovaj je svijet pun laži. Prokletstvo, ako se dokopam tog novinskog piskarala koji je u Santa-Fe-Coreo tako bombastično pisao o tom mrtvom i šugavom gradu, tada...

Više se nije razumjelo što je naumila s reporterom koji je svojim člankom o Golden Mesi namamio nju i njene djevojke ovamo, jer su njene djevojke također počele psovati u sav glas. I možda bi se bile smjesta vratile, da im je bila kakva kočija spremna za put.

Istupio sam, jer sam poznavao Lon Madison. Bio sam često gost kod nje i njenih djevojaka u Santa Feu, u Taosu, u rudarskim kampovima Colorada – ali isto tako i dolje na granici, u Nogalesu i El Pasu. Prepoznale su me i dvije ili tri djevojke iz njene stare trupe.

Kad me je Lon ugledala, raširila je ruke. Pri tom je povikala:

– Oho, Chete, ti konjokradice, ti si jedini čovjek koji će mi reći istinu i neće me prevariti.

Pritisnula me na svoja jaka prsa i poljubila u obraz. Djevojke su nas opkolile, a ostali gosti iz drugih dviju kočija povećali su taj krug. Iza njih je stajalo nekoliko građana Golden Mese.

Svi su se umirili, jer su htjeli čuti što će reći.

Oštro sam pogledao Lon Madison, a njene su me iskusne oči pažljivo promatrale.

– Moje dame – počeo sam – vi ste doduše nešto prerano stigle, ali za dva do tri tjedna ovaj će grad biti na putu da se obogati. Budući da te poznajem, Lon, kao i tvoje djevojke, ja vas pozivam da ostanete. Pogledajte oko sebe! Prije su ovdje bila dva tuceta saluna i kuća za zabavu s obje strane ceste. Sve je to napušteno i sve te kuće čekaju da opet ožive. Raspršite se i izaberite neku, a zatim...

Riječi su nadjačali glasovi slušalaca, poklici odobravanja i radosti. Opet su utihnuli.

Lon je upitala:

– Chete Kincaid, je li istina da su ovdje otkrivena nova nalazišta srebra, koja nadmašuju sva dosadašnja?

– Da – rekao sam. – Nathan Timberlee investira ovdje pedeset tisuća dolara, i zašto bi to činio?

Lon Madison ponovo me poljubila. Skupina se raspršila. Svi su se razišli, a većina je pošla u hotel, jer je na ulazu na crnoj ploči Sally kredom ispisala:

Ovčje pečenje
Krumpir
Kolač od jabuka
Kava

Ja sam već jeo i bilo je odlično. Sally i njena meksikanska pomoćnica imat će od sada pune ruke posla.

Okrenuo sam se i promatrao kako obje kočije nastavljaju put do dvorišta, a oba čovjeka treće kočije, naime vozač i njegov pratilac, ispražu šestoropreg.

– Ovu kočiju morate do večeri otpremiti – rekao sam im. – Golden Mesa postaje fini grad i na njegovim ulicama ne smije ležati nikakva starudija.

Kad sam to izgovorio, postao sam svjestan da sam kao šerif izdao svoju prvu službenu zapovijed.

– Ova su nam kola zadavala poteškoće cijelim putem – rekao je vozač. – A što se tiče ovoga jadnog grada, ta ovdje je sve sama starudija i otpad. Ne vjerujem da ću više ikad dotaći to smeće od kola.

Nasmijao sam se.

– Prijatelju – rekao sam – nisam za svađu, no ja ovdje zapovijedam. A nekako moramo početi s redom. Dakle, budite pristojni prema meni. Ili još ne mislite tako iako sam vas molio?

Pogledali su me. Mogao sam opaziti da su se kolebali i da još nisu nadvladali svoje loše raspoloženje. Zaista, bilo je začudujuće što su s tom rasklimanom kočijom stigli do cilja i da se tek ovdje raspala.

– Jeste li vi Chet Socorro Kincaid? – upitao me odjednom pratilac kola, kao da se sada dosjetio.

Potvrdio sam.

– Bilo bi mi draže da tu razbijenu krntiju otpremite jer smatrate da je to potrebno, a ne zbog toga što sam ja Socorro Kincaid – rekao sam i krenuo dalje.

VII

Nakon tri dana osvanula je prva kolona vozila, a prije toga stigle su još tri kočije.

Tih sam dana često mislio na Nathana Timberleeja, jer se pomalo približavalo vrijeme kad bi se morao vratiti u grad. Odlučio sam da osedlam konja i da pojašim do noći malo po okolici.

Kad sam ušao u dvorište najamne staje, upravo su sjahala tri jahača i okrenula se prema meni. Poznavao sam ih. Pomislio sam: To su dakle prvi pravi gradski vukovi i banditi, s kojima ću imati posla nakon Gilmooreovih.

Bili su to Early Barney i braća Callaghan. I oni su mene

poznavali, jer smo se susretali ponekad u divljim gradovima. Dapače, neki put smo i jahali zajedno u Sonori s momcima što su krali goveda. Dobro sam ih poznavao pa sam rekao:

– Možete napojiti konje i napuniti boce. Ali onda smjesta nestanite. Jeste li čuli? Gubite se smjesta!

Zagledali su se u mene. Barney je progovorio:

– Pogledajte ga. Pa to je dragi stari Chet Socorro Kincaid s limenom zvijezdom. To je naš stari prijatelj Chet. A danas je tako neprijazan. Ili nas nije prepoznao jer smo neobrijani i prašni?

U pitanju mu je već bila i prijetnja. Međutim, znao sam da ne smijem popustiti.

Ako dopustim tim okorjelim vucima da ostanu u gradu, ne bih ni druge mogao zaustaviti. Onda više ne bih imao što reći u tom gradu. Morao sam ih dakle odmah kazniti.

Rekao sam:

– Momci, dobro se znamo, zar ne? Vi poznajete mene, a ja znam vas. Dogodilo se tako da ovdje nosim zvijezdu i da sam odgovoran za ovaj grad. Otkako smo zajedno jahali, vi ste postali gori. Svugdje vas traže tjeralicama. Kad bih vas trpio ovdje u Golden Mesi, onda bi i drugi momci vašeg soja htjeli ista prava. Zbog toga ne mogu dopustiti nikakve iznimke. Ne možete se potužiti da nisam bio obziran prema vama. Imate još pet minuta vremena..

Još nisu shvaćali. Gledali su me u nevjerici. Ali tada su vidjeli u mojim očima, pročitali na mom licu i osjetili svojim instinktom da nisam blefirao.

Otprije su me dobro poznavali. I tada sam mogao svakog pojedinog potući. Njihovo čuđenje i nevjerica pretvoriše se u divlji bijes.

Ipak je pobijedio razum. Izračunali su da bih dvojicu svakako pobijedio. A taj im je rizik bio prevelik.

Early Barney je rekao:

– Chete, ti nas dakle želiš zbilja napasti? Zaboravljaš naše staro prijateljstvo i ne dopuštaš da i mi ovdje omastimo brk. Dobro, vidimo da ozbiljno misliš. Pa dobro, poslušat ćemo velikoga gazdu. Dođite, prijatelji! Moramo postupati kako nam naređuje. On je tu glavni. Pa lijepo!

Ništa više nisu rekli. Napojili su bez riječi svoje konje, umili prašnjavo lice i napunili vodom boce. Stajao sam u blizini i promatrao ih pripravno. Uzjahali su i krenuli.

Ja sam znao da će se kad-tad vratiti, možda već sljedeće noći. Najprije bi sredili mene, a onda bi imali slobodne ruke.

Pogledao sam prema čuvaru, koji je sve promatrao iz otvorene staje i mogao čuti svaku riječ. Čuvar staje bio je jedan od ljudi agenta za poštu i tovare Carsona. Bio je to nešto stariji momak, vjerojatno bivši kauboj koji je imao iskustva.

– Šerife – rekao je – oni će opet pokušati. A onda zacijelo neće biti sami. Bit će teško. Bilo bi dobro da se gazda Timberlee već vrati s momcima, zar ne?

Samo sam potvrdio. Zatražio sam da mi dovedu konja i odjahao sam za Barneyjem i Callaghanovima.

Vidio sam kako su se utaborili u nekom malom kanjonu. Odjahao sam dalje u velikom krugu. Brižljivo sam promatrao okolicu Golden Mese, zapamtio sam tok kanjona, položaj tla, granice zemlje i još sam neko vrijeme promatrao cestu prema sjeveru.

Nadolazila su kola, jahači, kolone životinja s tovarima i teretna kola, a svima je bio konačan cilj Golden Mesa. Grad će danas biti još napučeniji nego jučer.

Kako li će biti dalje?

VIII

Nathan Timberlee, Ben Shayne i sedam jahača vratili su se još iste večeri. Upravo sam htio upaliti svjetiljku kad sam začuo konjski topot. Samo je sedam jahača nastavilo do najamne staje. Timberlee i Shayne zaustavili su kola i ušli k meni.

Timberlee je izgledao zadovoljno, premda je bio znojan, a zacijelo i žedan i gladan. Vidio sam da je proveo naporne dane i da je stalno bio u pokretu.

Bacio je snop papira na pisaći stol i pri tom rekao:

– Sutra ćete osnovati zemljišnu knjigu Golden Mese i okolice. A tu je i jedna vojna geografska karta. Unio sam već svoj posjed koji sam stekao proteklih dana. Chete Kincaid, vi ćete se već snaći u tome. Sutra ćemo imenovati pogodnog čovjeka za suca. I onda će sve teći strogo po zakonu. Dakle, do sutra.

Krenuo je prema vratima, zaustavio se i još se jednom osvrnuo.

– Ima li možda još kakvih važih stvari, šerife?

– Ne – rekao sam. – Grad se popunio. Sve se obnavlja, izgrađuje i investira. I stalno se doprema mnoštvo stvari na kolima i teretnim životinjama. Ali taj će opticaj novca biti prekinut, ako... – Dalje nisam stigao.

Ben Shayne, koji je do sada šutio, rekao je mirno:

– Sutra ću uzeti u službu dvije stotine radnika za rudnike. Uskoro će onda stotine ljudi tražiti srebro u okolici. – Izašao je iza Timberleeja.

Razgledavao sam papire koje mi je Timberlee bacio na stol. Bili su to kupoprodajni ugovori.

Timberlee je proteklih dana jahao okolo i kupio je više od tuceta rančeva, farmi, prava na vodu i starih španjolskih darovnica; uključivši i pet malih rudnika. Ovih dana Timber-

lee je postao najveći zemljoposjednik cijelog teritorija.

Čudio sam se, nisam mogao shvatiti da su ljudi samo čekali da mogu Timberleeju prodati zemlju.

Zacijelo je nekolicina ljudi rado prodala, ali njih toliko nikako. Pregledao sam upise na vojnoj mapi i usporedio brojeve kupoprodajnih ugovora s brojevima područja na karti. Postalo mi je jasnije kako je sistematski Timberlee kupovao zemlju od ljudi koji ga dotad nisu poznavali, koji su vjerojatno bili iznenađeni, a ipak su se tako brzo odlučili na prodaju. Možda je dobro plaćao?

Ali kad sam pročitao uplaćene svote u ugovorima, znao sam da su to bili smiješno mali iznosi. Sve da je to bila i najlošija zemlja, bile su to neznatne svote. Sjeo sam zapanjen, buljio sam u ugovore i razmišljao o Timberleeju. Nije bilo druge, zacijelo je pravio pritisak na ljude. Sa sedam bezobzirnih jahača mogao ih je sve ucijeniti.

Više nije bilo sumnje. Nathan Timberlee došao je u ovu zemlju kao razbojnik. Prisvojio je ovaj grad, a mene je imenovao svojim namjesnikom. Zatim je odjahao i započeo posao na svoj način.

Sutra će imenovati nekog čovjeka sucem. Zacijelo je lako mogao pronaći nekoga podložnog stvora. Shvatio sam kako se može postati velik i moćan u zemlji kao što je ova, u kojoj je samo jači stvarao zakone.

Sutra bih morao započeti vođenje gruntovnice i morao bih legalizirati sve promjene. Onaj tko bi to onda htio pobijati, morao bi sve pobijati, svu silu i moć Nathana Timberleeja. A to je bilo nemoguće.

Ustao sam i uzrujano hodao po uredu. Jesam li smio sudjelovati u tome? Sada kad sam znao stanje stvari, jesam li mogao ostati njegov pomagač?

Opet sam sjeo i izvukao jednu debelu i tešku knjigu koju mi je uručio poštanski namještenik uz mnogo ostalih stvari. Imao sam još jednu, koja je trebala postati registrator stanovništva. Počeo sam u gruntovnicu unositi potrebne dokaze. Kad sam završio, stigla je Sally.

Bilo je već kasno i već je zatvorila svoj restoran. Opet je donijela košaru i rekla:

– Donosim ostatke večere. Želiš li postati majstor u gladovanju ili ti ne godi hrana kod mene?

Imao sam već i drugi stol u uredu i ona je počela prostirati. Promatrao sam je i uživao u tome kako je brzo i okretno radila. Iz nje je ponovno zračila toplina, srdačnost i sve druge dobre odlike prave žene. Te su dobre strane pomagale da je i najgrublji život postajao snošljiviji. I u meni se sleglo nešto od moje gorčine.

Sjeo sam nasuprot njoj i počeo jesti. No misli su mi još bile uz Timberleeja.

Iznenada Sally izusti:

– Pričaj mi. Možda će ti biti lakše budeš li mi o tome pričao.

Oklijevao sam. Ali kad sam je pogledao, osjetio sam da je uz mene. Sve sam joj ispričao. Na kraju sam spomenuo i knjigu – gruntovnicu i završio:

– Uradio sam što mi je Timberlee zapovijedio. A zašto to ne bih uradio, ha, Sally?

Zatresla je glavom.

– Mogao bi odjašiti do tih ljudi i pitati ih zašto su za tih smiješnih nekoliko dolara sve prodali Timberleeju. Ako ti kažu da su bili prisiljeni, da ih je ucijenio, što onda, Chete, da, što onda? Da li bi ti možda prisilio Timberleeja da im sve vrati?

Bilo je to prokleto jasno i oštro pitanje, bezobzirno i nemilosrdno pitanje. Pogledao sam je.

– I tvoj je brat u tomu, dapače kao sudionik – rekao sam. – Što bi ti poduzela da ga odvratiš od toga?

– Ništa – odgovorila je. – Moj je brat možda i gori od samog Timberleeja.

– Kako je izgubio ruku?

Bilo je to važno čuti kako bih pravilno procijenio Bena Shaynea.

– Apaška strijela – odgovorila je Sally. – Moj je brat ostao ovdje kad je već bio obustavljen rad u rudnicima. Nalazišta zlata i srebra već odavno nisu radila. Golden Mesa bio je već gotovo prazan grad. Tada su se pojavili Apaši i htjeli poubijati preostale bijelce. Moj brat i nekoliko ljudi borili su se protiv njih. Zbog trovanja krvi morali su mu amputirati ruku. No prije toga naišao je na srebro. Otputovao je u Georgiju. Tamo su živjeli prijašnji posjednici rudnika. Bila je to zadruga nasljednika. Moj je brat želio da ga prihvate kao partnera i da mu dopuste da za vlastiti račun dalje traga za srebrom. Nije im još priznao da je već naišao na nove žile srebra. Oni su se smijali i rekli mu da se s jednom rukom neće moći zaposliti u rudniku u onoj divljini. Nisu htjeli imati posla sa sakatim čovjekom. Tako je prešutio ono o srebru. Morao je ponovo u bolnicu, gdje je naišao na Timberleeja. On mu je dao novac, pa su preko posrednika pokupovali zemljišta. To je sve. A nešto si već i prije saznao.

Potvrdio sam.

– Sally, osjećam se kao tvoj brat. Doduše nisam izgubio ruku, ali i mene su već ljudi otpisali. I meni je Timberlee pomogao da se izvučen iz nevolje. I ja sam kao i tvoj brat. I zato neću stvarati teškoće Timberleeju. On će to cijeniti i nagraditi me.

Samo me je čudno pogledala. Zatim je progovorila:

– Ne znam, kako da vam pomognem, tebi i Benu. Ali možda će doći i taj dan.

Više ništa nije rekla. Znao sam da se ne slaže s mojom odlukom da se i dalje držim uz Timberleeja. Ipak nije pokušala djelovati na mene. Ta ni vlastitog brata nije mogla odvratiti od nauma.

Nastavio sam:

– Sally, ne mogu te otpratiti. Ne mogu više bezbrižno vrludati ulicama ovoga grada i pred ulazom hotela se oprašta od lijepe djevojke. Stvorio sam si previše neprijatelja. Moram biti oprezan. Moraš poći sama. A sutra će se i Jube preseliti u ovu kuću. Gore imamo još nekoliko prostorija. Našu sobu možeš izdati drugim gostima.

Složila se. Oči kao da su joj se povećale. Razabrao sam u njima izraz smetenosti, čak i straha.

– Tako je to – rekao sam. – Šerif divljega grada u središtu bezakonja, stvara sam sebi uvijek neprijatelje.

Obišla je stol, položila mi ruke na prsa, uzdigla se na prste i poljubila me. Zagrlio sam je. Jest, po njoj sam osjetio kako bi lijepo bilo ostati živ i doživjeti još mnoge dobre stvari.

IX

Malo poslije sam se išuljao na stražnja vrata u tamno dvorište i pokrajnom uličicom stigao do glavne ulice. Vidio sam da je Sally stigla do hotela i ušla.

U međuvremenu su u gradu otvorena još četiri saluna i zabavišta. Osobito je dobro bio posjećen lokal »Rajska palača« s Lon Madison. Čuo sam udaranje po klaviru i pjevanje Madisoninih djevojaka.

Ponovo sam zastao i promatrao osedlane konje što su se zaustavili duž ulice. Ovaj put bilo je tu i nekoliko životinja s meksikanskim sedlima i ostalim meksikanskim priborom. Dakle, stigli su i jahači s onu stranu granice.

Oklijevao sam trenutak. Ali morao sam ući. Nabio sam šešir na lice, pogrbio se i posve izmijenio hod. Bio je to stari trik. Kad bi me tko htio sigurno prepoznati, morao bi me dva puta pogledati.

Zatim sam kliznuo u »Rajsku palaču«. Za klavirom je sjedila Lon Madison. Njene djevojke držale su se za ruke i stajale u redu na pozornici, obučene u suknje s prorezima, i naizmjence su zabacivale noge pjevajući uz glasovirsku pratnju.

Muškarci su se derali, a jedan je suknuo sa sjedala i oteturao stubama do pozornice. Bio je slabe sreće, jer su djevojke upravo odstupile i nestale iza pozornice. Ogroman Crnac prepriječio je put pijancu i pokušao ga umiriti riječima. Ali čovjek se razbjesnio. Izvukao je kolt i pritisnuo cijev Crncu na trbuh i prisilio ga da podigne ruke. U dvorani je zavladala tišina.

Samo je neki divlji glas zavikao:

– Hajde, pokaži prokletom Crncu! Ne dolikuje Crncu da čuva sedam lijepih žena! Udri po crnčini!

Toj dernjavi nitko nije odobravao, ali nije bilo ni negodovanja. Svi su samo gledali i čekali.

Morao sam posredovati. Prokrčio sam si put, prodro do pozornice i drugim korakom prekoračio sve tri stube. Kad me onaj pijanac spazio, uklonio je kolt sa Crnčeva trbuha i uperio cijev u mene – odnosno, htio je to učiniti. Ali nije bio dovoljno brz.

Morao sam to riješiti brzo i oštro, jer sam imao previše gledalaca, koji su sada htjeli stručno saznati namjere šerifa grada Golden Mese.

Moja duga noga i vrh moje čizme bili su dovoljno brzi. Nogom sam mu izbio kolt iz ruke prije nego što je uperio cijev u mene. Onda sam ga koltom udario po šeširu.

Uhvatio sam ga prije no što se skljokao i podigao ga tako da mi je pao preko ramena. Krenuo sam s njim prema izlazu.

U prostoriji su počeli urlati, pljeskati i odobravati kao da sam neki artist što je upravo izveo točku sa svojim partnerom.

Bio sam bijesan, ali i bespomoćan. Propustili su me s mojim teretom i ispratili me riječima odobravanja, priznanja, ali i ruganja.

Čuo sam neki glas:

– Da li bi bio isto tako dobar da mu protivnik nije pijan, već trijezan?

Psujući sam donio čovjeka u ćeliju. Bio je to moj prvi uhapšenik. Kad je stenjući ležao na tvrdim daskama, donio sam mokar ručnik i položio mu na ranu. On ga je oprezno pritisnuo. Tada se malo pridigao, te se plećima oslonio na zid uzglavlja i šutke me gledao neko vrijeme.

Čim sam stekao dojam da je donekle trijezan i pri pameti, rekao sam:

– Bilo je to ugrožavanje nenaoružanog čovjeka punim oružjem. Držim da bismo se mogli nagoditi s dvadeset dolara kazne.

Čovjek je bijesno zurio u mene izobličenog lica.

– Svinje – rekao je zatim – vi proklete svinje! Najprije sam morao za smiješno malu svotu prodati svoj ranč toj razbojničkoj bandi, a onda ne smijem ni taj šugavi novac zapiti. Htio sam samo djevojke pozvati na piće. Želio sam ih počastiti. Zašto me je morao zadržati taj crni majmun? Za tu bijednu svotu, za koju sam morao dati svoj dobar ranč, htio sam si priuštiti zadnju ludost i veselje. Htio sam sa sedam ljepotica stajati uz bar i sve zapiti. Ali vi, prokleta revolveraška junačino, što pušete u isti rog s Timberleejem, ne dopuštate mi ni tu razonodu. Neka vas davo nosi!

Stajao sam i slušao. Shvatio sam da je to jedan od onih rančera koje je Nathan Timberlee proteklih dana prisilio da mu prodaju rančeve za jedva spomena vrijednu svotu.

– Kako se zovete? – upitao sam ga.

– Walker, Joe Walker – rekao je srdito. – Prije tri dana još mi je pripadao ranč Three Bell. Morao sam ga prodati za stotinu dolara. A samo pravo na vodu vrijedilo je barem tri stotine dolara. Za cijeli ranč morao sam dobiti najmanje pet tisuća dolara.

U sebi sam osjećao znakove koji su me opominjali. Slutio sam da bi za mene bilo bolje da sada prekinem razgovor, jer sam znao da ne bih više imao mira od onoga što bih dalje čuo.

U jednom trenutku htio sam se okrenuti i izaći. A onda se u meni probudio neki prkos.

– Dakle, Joe Walker – pitao sam – kako se to odigralo na vašem ranču? Zar nemate nikakvih jahača? Zašto ste prodali ranč za kukavnih sto dolara ako vrijedi pet tisuća dolara?

– Čudio se i buljio u mene s nevjericom. Napokon je rekao ogorčeno:

– Ah, što, pa već sam rekao da svi vi pušete u isti rog. Ovo je grad Nathana Timberleeja. Istjerali ste Gilmooreove ali i vi ste od istog soja. Vi ste još gori i bezobzirniji. Vi sve to činite mnogo lukavije. Želite čuti kako se sve to odigralo tamo na ranču? Šerife, bilo je to posve jednostavno. Bio sam sam sa svojim starim pomagačem, a oba moja jahača bila su negdje na paši. Što da se radi ako vam kažu da nemate nikakva izgleda da se živi izvučete iz škripca, samo jedan izlaz, a taj je da uz prijateljsku cijenu prodate? Najprije pomišljate da je to blefiranje. Zatim vjerujete u zakon. Računate također na pomoć svojih susjeda. Želite ostati postojani i ne dati se poplašiti. Napokon, tvrda si momčina, koji je i Apašima odolijevao. Ali onda razgovara s tobom Timberlee. A on umije uvjerljivo govoriti. On je kadar u trenu objasniti kakav si bijednik prema njemu. Smiješ ostati na ranču, smiješ i dalje raditi ali samo za Timberleeja. Odjednom si ponovo u najamnoj službi. Možda se nadaš da će Timberleeja jednog dana odnijeti vrag. No on je velik i silan. Ipak mu prodaješ, jer ne želiš biti ubijen iz zasjede, jer se bojiš da ti ne otruju mjesta s vodom, da ti ne ukradu goveda i kuću ne upale. Predaješ se, jer je Timberlee silnik, a njegova je volja zakon. A vi, šerife, niste li i vi ovdje njegov čovjek? Nema li i vas u džepu? Da vama podnesem prijavu zbog prisile i ucjenjivanja? Hoćete li zatim poći Timberleeju i reći mu da je ta kupnja bespravna.

Govorio je u žaru, kao da se žali nečega osloboditi. Shvatio sam sada zbog čega se napio i zašto je htio zapiti ostatak od stotinu dolara sa sedam djevojaka. Iz straha je primio stotinu dolara za ranč koji je vrijedio pedesetorostruko više. Stidio se, bio je skršen i zdvojan i izgubio je vjeru u cijeli svijet.

Sad je čekao odgovor na svoja pitanja.

Kimnuo sam, jer sam mu želio odgovoriti. Htio sam biti pošten prema njemu, kao i prema sebi samome. Nakon nekog vremena rekao sam:

– Da, ja sam čovjek Nathana Timberleeja. On je opet oživio mrtav grad Golden Mesu. Izgradio je poštanski i teretni prijevoz, došao je ovamo s pedeset tisuća dolara da ih investira u izgradnju. Imenovao me šerifom, a radnici njegovih rudnika pobijedit će na svim izborima. On je ovdje gazda. Čovječe, Walkeru, ja vam ne mogu pomoći. I ja sam samo sitni bijednik, kao i vi. Ako hoćete, možete sada otići. Odričem se globe. Idite čim se odmorite. I ne zaboravite, moja ovlaštenja završavaju na gradskim granicama.

– To je fini izgovor – rekao je. – Time možete umiriti svoju savjest. Ali što se ja žalim? Sam nisam drugačiji! I ja sam bio kukavica kad sam dopustio da do toga dode. Bojao sam se ga kao i jednorukog Shaynea i one sedmorice divljih momaka. U životu naiđe trenutak kad moraš pripaziti. Polazim odmah. Ne bi me upropastilo i da sam platio kaznu. Onih sto dolara peče me u džepu. To je novac za kukavičluk. Želim ga izdati još ove noći.

– A što onda? – upitao sam.

Iskrivio je lice.

– Onda ću raditi kao Timberleejev namještenik na svom ranču – rekao je. – A možda ću samo čekati da ga netko iz zasjede ubije.

Nisam ga htio više slušati. Pošao sam u ured i sjeo za pisaći stol. Sada sam, dakle, sve znao. Timberlee je zauzeo zemlju kao pljačkaš i ucjenjivač. Znao sam da je i sa svim ostalim ljudima postupio slično.

Ispravno je rekao ovaj Joe Walker. To što me se nisu ticali događaji izvan gradskih granica, to je umirivalo moju savjest. Ali što bih uradio kad bi Timberlee i ovdje u gradu...

X

Probudili su me zatvorenici u ćelijama. Udarali su limenim posudama po željeznim pregradama i stalno ponavljali da je podne i da žele jesti. Netko je lupao po uličnim vratima. Pošao sam najprije onamo i otvorio sam. Bio je to Jube.

Mrzovoljno sam mu rekao:

– Mislim da ti je već vrijeme. Smiri zatvorenike i pođi po veliki kotao graha, da se gladni lavovi zasite.

Jube se nakesio i rekao:

– Drago mi je što znam da sam nekomu potreban i da me tako veliki...

– Jezik za zube i učini što sam ti naredio! – prekinuo sam ga i pošao u kut do umivaonika da se obrijem.

Jube je tek sada zapazio da sam loše raspoložen. Šutio je i pobrinuo se za tišinu u ćelijama. Zatim se udaljio da dopremi hranu. Promatrao sam se u ogledalu.

U meni je već bila klica nevjerice. Ove sam noći postao svjestan toga da Timberlee ne bi štedio nikoga, ni ovdje u gradu, ni bilo gdje na svom području. Bio sam spreman za prvi jutarnji obilazak grada kad se Jube pojavio s kotlom graha. Izašao sam.

Grad se opet promijenio. U usporedbi s jučerašnjim da-

nom postao je još življi. Svugdje su bila kola i jahači, radilo se i dovlačila se roba.

Pred uredom »Golden Mesa – rudarska kompanija« stajali su u dugom nizu ljudi da se upišu. U prolazu sam čuo da je prosječna plaća po smjeni iznosila četiri dolara i besplatna opskrba. Lijepi novci. Dobar kauboj u to je vrijeme dobivao za cijeli mjesec tek nešto više od dvadeset pet dolara. Bio sam gladan i htio sam poći k Sally u restoran. U taj sam trenutak spazio kako iz trgovine izlaze Earley Barney i oba brata Callaghan. Kupili su nova odijela, jer još jučer su bili u vrlo otrcanim.

Kad su me prepoznali, okrenuli su se prema meni i nasmijali se, ali nisu zauzeli neprijateljski stav. Samo su stajali i smješkali se. Zaustavio sam se pred njima.

– Mislim da ste me dobro razumjeli. Nadam se da ne sumnjate u to da sam vam zabranio boravak u ovom gradu?

Još su se cerili, ali tada sam otkrio da se iza njihove prividne prijaznosti skriva bijes i ljutnja.

Erly Barney je progovorio:

– Od danas smo na platnoj listi gospodina Timberleeja. On nam je rekao da se zbog tebe ne moramo brinuti. Čovječe, ostavi nas napokon na miru! Jesi li shvatio?

Sporazumjeli su se međusobno brzim pogledima i okrenuli se. Znao sam što dugujem ovom ugledu. Okupili su se gledaoci, pa ako sam želio i dalje zadržati grad pod kontrolom, a da ne budem samo figura koju nitko ne shvaća ozbiljno, morao sam nešto poduzeti. Skočio sam za njima i pri tom izvukao kolt.

Early Barney se okrenuo kao zvrk, ali udario sam ga snažno i privremeno isključio iz borbe. Jeda Callaghana sam udario revolverom preko uha i obraza, a njegova brata Buda pogodio sam drugim udarcem.

Sva su trojica bila ozlijeđena. Previše su se pouzdali u to što su bili na Timberleejevoj platnoj listi. Nisam im ostavio nikakva izgleda. Oduzeo sam im oružje i odbacio ga.

Čekao sam dok se ne povrate od iznenađenja i ne shvate što im se dogodilo. Oko nas se stvorio krug znatiželjnika. Progovorio sam:

– Je li vam se razbistrilo u glavama? Ne mislim ponavljati! Zabranio sam vam boravak u ovom gradu jer ste bijedni nitkovi. Ostajem kod te zabrane. Gubite se! Sljedeći put ćete proći još gore. Golden Mesa je za vas zatvorena!

Udaljio sam se nakon tih riječi. Naoko sam bio miran, ali u meni je kuhalo. Zapravo mi je već bilo dosta svega. Rado bih se riješio šerifske zvijezde. Nisam više želio biti šerif grada.

Jedan mi je čovjek prepriječio put. Bio je to Jack Ringold, Timberleejeva osoba povjerenja, koji je bio odgovoran za njegovih sedam jahača. Jack Ringold je bio revolveraš kao i ja. Možda i nije bio tako brz kao ja, ali je bio bezobzirniji. Bio je jedan od onih koji se ponosi što predvodi grubi čopor jahača.

On je započeo:

– Chete, to ne smiješ raditi. Gazda ih je zaista namjestio, a nama je nužno potrebno pojačanje. Moramo popuniti našu četu, inače će nam se svi na glavu popeti. Dakle, dopusti mi da ja sredim tu stvar.

Zatresao sam glavom.

– Ne – odgovorio sam. – Ostajem pri svom. Ne trebam te ptice u gradu. Zapravo bi ih morao uhapsiti i obavijestiti Santa Fe. Oni su zli. Dapače, sumnja se da su prodavali djevojke u Meksiko. To je trgovanje robljem. Gdje je Timberlee? Gdje je njegov ured?

Jack Ringold pogledá smrknuto. Bio je tamnokos, sivih očiju kao i ja, ali je djelovao mršavije. Bio je i stariji, imao je brazgotine po cijelom tijelu. Nosio je dva revolvera a iz njega je izbijala nemilosrdna divljina iako se na prvi pogled činilo da se zna svladati.

Odgovorio je:

– Da, idi gazdi. To bi bilo dobro. To ti je četiri kuće odavde, s lijeve strane.

Pošao sam do zgrade s natpisom »Golden Mesa – upravno udruženje«. Pred vratima je bio jedan od Timberleejevih ljudi na straži. Iskesio se i upitao zajedljivo:

– No, šerife, jeste li se naspavali?

– Jezik za zube – rekao sam zlovoljno i odmah požalio te opore riječi, iako sam dobro znao da se s Timberleejevim surovim mocima ne može drugačije govoriti. Oni su razumjeli samo taj grubi i primitivni jezik.

Ušao sam i zatekao Timberleeja u nekoj velikoj prostoriji. Nadzirao je postavljanje velikoga staklenog lustera.

Potapšao me po ramenu i rekao:

– Kako teče posao? Imate li što važno da mi saopćite?

Vidio je na meni da želim mnogo toga reći i da ne želim govoriti pred radnicima. Vidio je da sam bijesan. Napokon je shvatio da me ne može otpremiti s nekoliko tobože prijaznih riječi i da sam se pojavio da čujem njegovo mišljenje.

Povukao me za rukav i krenuo u manju prostoriju.

– Tako to ne ide – rekao sam Timberleeju. – Ako moram grad držati pod kontrolom, tada me treba i poštovati. Ne smije postojati ni najmanja sumnja o punovaljanosti mojih odluka. Ne smiju se pobijati. Ja ne smijem pokazati ni najmanju slabost. Gospodine Timberlee, zabranio sam boravak u gradu trojici momaka. Dobro poznajem otprilike te bitange. Znam da...

– Dobro – prekinuo me – sada napokon znam što te tako razbjesnilo, moj mladiću. To su ona trojica koje je po mom nalogu zaposlio Jack Ringold. Prekasno smo saznali da si im zabranio boravak u gradu.

Zastao je, pa onda nastavio:

– Morat ćeš poništiti svoju odluku, dragi moj. Potrebni su nam takvi ljudi. Potrebna su nam tri do četiri tuceta te vrste. Kako ćemo, inače, moći zadržati sve u svojim rukama? Grad raste. Doći će još tisuće ovamo. Jack Ringold ima za

sada samo šestoricu pomagača. Ti imaš samo Jubea za pomoć. Meni je potrebna snažna momčad. Osim toga, potrebna su mi još nekolicina koji će neslužbeno raditi za mene. Sve ćeš to morati uvidjeti. Dakle, nemoj izbaciti te divlje momke iz grada već ih prepusti Jacku Ringoldu. On će se brinuti o njima i držati ih čvrsto na uzdi. Chete, moramo riješiti još mnogo problema. Kupio sam mnogo zemlje, rančeva, farmi, goveda, konja i ovaca. U mom je vlasništvu poštanska i teretna linija. Doći će do borbe s konkurentima, koji će pokušati razbiti moj monopol. Morat ću štititi svoje tansporte srebra i poduzeti mjere sigurnosti protiv Apaša i meksičkih bandita. Potrebna mi je mala privatna vojska. Moraš to uvidjeti. Ne stvaraj mi poteškoća, Chete.

Pogledao sam ga, a on je uvidio da ne mislim popustiti u vezi s onom trojicom pokvarenjaka. Vjerojatno je smjesta zaključio da sam mu važniji od one trojice banditskih revolveraša i da sam u ovom slučaju spreman baciti mu pred noge šerifsku zvijezdu. Zato je popustio.

Položio mi je ruku na rame i pogledao me.

– Pobrinut ću se – progovorio je – da se ta tri čovjeka više ne pojave u gradu. Ostat će izvan grada. Za njih ima dosta posla oko rudnika u široj okolici. Chete, vidiš da ti izlazim u suret. Ima li još kakvih neprilika?

Izašao sam bez riječi.

Na nekoj maloj kući neki je stari čovjek pribijao natpis. Zaustavio sam se i pročitao da ovdje stanuje sudac Charles Windowmaker.

Dakle, Nathan Timberlee je već proveo ono što je jučer najavio. U Golden Mesi je namjestio suca, baš kao i prije šerifa. I nitko se zacijelo neće protiviti. Jer svi su ovdje bili novi, imali su vlastitih teškoća i došli su ovamo da što prije zarade mnogo novca.

Stari se čovjek okrenuo. Vidio je moju zvijezdu pa mi je kimnuo.

– Htjeli ste se kod mene predstaviti, šerife? – upitao je i stao pred mene. Dok mi je pružao svoju usku ruku, osjetio sam mu po dahu da je pio viski.

– Prije sam bio poznati odvjetnik u New Orleansu – rekao je s najdubljim samouvjerenjem. – Ovaj grad zaista nije mogao dobiti boljega čovjeka za suca. Još ne raspolažemo nikakvim zakonicima pa je dobro da sudac u glavi ima mnogo znanja. A ja sam takav. Hoćete li ući, mladi čovječe, da popijemo čašicu? Dostavljaju li i vama besplatan viski?

Odmahnuo sam glavom. Ovaj Charles Windowmaker možda je i bio nekada dobar odvjetnik u New Orleansu, ili gdje je već bio. Ali sada je bio stara pijanica, koji nije mogao više nikomu ništa dokazati. Nathan Timberlee je mogao tu staru ludu zlorabiti po miloj volji. Kao i mene? To sam se pitao.

Sad sam se radovao što nisam popustio u tome da Early

Barney i oba Callaghana ostanu u gradu.

Umišljao sam si da nisam bespomoćno oruđe u tudim, odnosno Timberleejevim rukama. Ali već sljedećih trenutaka bio sam prema sebi iskreniji, jer velika je igra morala tek početi.

Pozdravio sam staru ispičuturu i rekao da na žalost nemam vremena. Tada sam krenuo. Bio sam ogorčen. Vraćao sam se istim putem i osjećao strašnu glad. Podne je već davno prošlo. Bilo je sve prometnije i bučnije.

Opet sam se namjerio na Jacka Ringolda, koji je sa dva čovjeka izašao iz nekog saluna. Lice mu je odavalo zadovoljstvo kao da je upravo sada sklopio unosan posao.

Kad me ugledao, nasmiješio se i upitao me s jedva prikrivenom porugom:

– Smiju li ostati u gradu Barney i Callaghanovi?

– Ne! – odgovorio sam. – Sve ostaje kako sam odlučio. Ja upravljam ovim gradom. Ja odlučujem tko smije ostati a tko mora otići. A tebi, Jack Ringold, dajem dobar savjet: ne upuštaj se ni u što s bitangama takve vrste.

– Poklanjam ti tvoj savjet – bio je njegov odgovor.

Pošao sam dalje. Kad sam prolazio mimo Sallynog hotela, stupila je pred vrata restorana.

– Udi – pozvala me. – Imam još malo ostataka za tebe. Ili imaš sada neku drugu kuharicu?

– Nemam – odgovorio sam i pošao za njom.

Osjetio sam želju da utažim glad, ali ne samo to. Želio sam s njom biti za stolom, osjećati njemu blizinu i nadvladati gorčinu. U Sallynoj blizini moći ću opet misliti na dobre strane života.

Mala blagavaonica bila je prazna, stolovi su već bili raspremljeni. Sallyna meksikanska pomoćnica kloparala je oko posuda u kuhinji. Sjeo sam i pratio pogledom Sally, koja se izgubila u kuhinji.

U mislima sam sve obnavljao. Postalo mi je jasno da će Timberlee ne samo rudnike i svu okolnu zemlju već i ovaj grad iscijediti poput limuna. Odlučio sam još danas odjahati do svih rudnika i sve razgledati. Imao sam Jubea u gradu i on će morati zaraditi svoju plaću.

Pojavila se Sally s punim poslužavnikom. Jeo sam, a ona je šutjela sve dok nisam bio sit. Iznenada je progovorila:

– Zabrinut si zbog Timberleeja, zar ne, Chet?

U njenim sam očima razabrao ozbiljno ispitivanje. Nisam još ništa rekao. A ona je nastavila:

– Njegovi ljudi posjećuju svaku trgovinu, svaki salun, svaki hotel, pansion i svakog obrtnika. Svima objašnjavaju da se imaju priključiti »Golden Mesa – upravnom udruženju«, i da tom udruženju od opće koristi moraju davati neku vrstu stalnog poreza, jednu trećinu svog prometa. To je ucjena, otimačina! Ovdje u Golden Mesi će sve osjetno poskupiti. Veliki broj trgovaca i obrtnika protivi se tomu. Chet, možeš li za-

misliti što će se dogoditi? – upitala je odlučno.

– Moraš li i ti platiti? – pitao sam.

Zatresla je glavom.

– Ja sam sestra Timberleejeva partnera. Ne, bila sam do sada poštedena. I baš zato nemam više prijatelja medu susjedima i žiteljima ovoga grada. Chet, što ćeš poduzeti?

Jelo mi nije više prijalo. Odgurnuo sam tanjur koji mi je Sally opet napunila i rekao:

– Da li si me zato pozvala da bi saznala što kanim poduzeti?

– Ti si šerif – rekla je. – A Timberleejevo udruženje stvoreno je samo zato da ucjenjuje Golden Mesu.

Potvrdio sam.

– Vjerojatno je tako. Ali sve je u njegovim rukama. Ako on želi, može izgladnjeti grad i svu okolicu. On posjeduje poštansku i teretnu liniju i tako može lako zapriječiti drugima da dopreme transporte. On je ovdje izgradio veliku stupicu. Što da poduzmem, Sally! Reci mi. Da podem k njemu i da mu zapovjedim da prekine s tim i da postane dobar čovjek? Da mu zaprijetim? Da zatvorim njegove pomagače? Da se tučem sa cijelim čoporima kojim on upravlja preko posebno povjerljivih ljudi, koji za njega rade na najrazličitijim područjima? Sally, ja sam sâm. Mogao bih ga samo ubiti. To bi bilo jedino rješenje. Morao bih se vlastitom neograničenom vlasti uspeti na položaj suca i krvnika. Shvaćaš li?

Uputila mi je tako začuden pogled kao da je tek sada shvatila svu moju nevolju.

– Mogao bih odbaciti svoje zvanje – nastavio sam. – Ali novi bi šerif bio posve podređeni pomagač. Sally, on vlada s pedeset ljudi ovim gradom i cijelom zemljom naokolo. Njegovi ljudi moraju paziti na to da stanovnici, to stado ovaca, ostanu nesložni, da se medu njima ne pojavi nikakav voda. Samo tako tih pedeset ljudi mogu svladati pet tisuća nesložnih žitelja.

Ona je razmišljala.

– Ti si u škripcu – ustanovila je. – Još se osjećaš obavezan prema Timberleeju, ali tebi se ne sviđa to što on ovdje provodi i što dalje namjerava raditi. Uvijek si bio sam. A sada se u tebi budi osjećaj odgovornosti za druge. Nešto ću ti reći – Timberleeju si bio potreban neko vrijeme kao osobni čuvar – zatim da pobiješ Gilmooreove, pa da preuzmeš mrtvi grad. A onda si mu bio potreban više od tjedan dana da održiš grad dok je on uokolo sebi podređivao sve posjede. Ali sada mu više nisi potreban. Ako se ne misliš njemu podrediti, on će te ukloniti. Tvoje je vrijeme prošlo. Mogli bismo pobrati svoje prnje i nestati. Jer ako ostaneš ovdje kao šerif, imaš samo dva izbora. Ili ćeš u Timberleejevoj sjeni postati nitkov, koji sam sebe ne poštuje, ili ćeš se morati suprotstaviti Timberleeju, uz veliku mogućnost da izgubiš život. Dakle, bolje je da podemo, ili...?

Čudio sam se.

– Sally, ti bi pošla sa mnom? Pa ti si htjela ostati blizu svoga brata.

Odmahnula je glavom.

– Sada više ne. Mog brata Bena ne može više ništa spasiti. Postao je rob srebra. Taj bi puzao stotine kilometara pod zemljom za srebrom. Njemu je svejedno što radi Timberlee, jer on ništa ne vidi i ne čuje, on samo traži nova nalazišta. Moj je brat izgubljen. Zaista ga ništa ne može spasiti, ali...

– A ja još nisam izgubljen – rekao sam i čudeći se kako je bila tvrda prema bratu.

Ozbiljno je potvrdila.

– Moj je brat lud – ponovila je još uvjerljivije. – Kad bih kod njega htjela ostati, morala bih s njim živjeti u rudniku. Više i ne dolazi u grad. Stalno samo traži nove žile srebra i daje kopati nove rovove. Opsjednut je srebrom. Samo silom bih ga mogla otpremiti, a onda bi me proklinjao i sve poduzeo kako bi se vratio u rudnike. Mislim da bi zbog toga poubijao čak i svoje čuvare. Razumiješ li, napokon, Chete? Imam pravo na svoj vlastiti život. Neću da te vidim kao sramotnog nitkova ili kao časnog mrtvaca. Ja želim... Oh, moram li pred tebe s bračnom ponudom, Chete?

Nagnuo sam se i uhvatio njene ruke.

– Ali ja ne mogu pobjeći. Ne, jednostavno ne mogu odjuriti i okrenuti leđa svim nevoljama. Osjećao bih se kukavno. Sally, ja moram ostati i suprotstaviti se događajima. Tada ćemo vidjeti jesam li prljav i nečastan Timberleejev pomagač ili ću pokušati iskoristiti svaku priliku da spriječim njegove najgore zahvate. Ne mogu bježati, čak ni s tobom, Sally.

Pognula je glavu.

– Oh, htjela sam spasiti barem jednog od vas dvojice – rekla je i pokušala izvući svoje ruke iz mojih.

– Volim te, Sally – rekao sam. – Smjesta bih se oženio tobom, a to nisam rekao još nijednoj djevojci. Ali ne mogu se povući. Shvati to!

Malo zatim odjahao sam prema rudnicima. Nakon nekoliko kilometara stigao sam do rudnika Silver springs i začudio se kako je već sve u pogonu. Tu je bila drobilica za rudače i postrojenje za ispiranje. Iz dimnjaka topionice srebra izlazio je dim.

Došao sam u pravi trenutak da vidim kako se lijeva prva srebrna šipka. Vidio sam Sallynog brata Bena kako ponosno promatra prvu šipku i kako glasno govori ljudima:

– Ova je šipka početak novog razdoblja! To je samo početak. Uskoro ćemo ovdje dobivati svaki dan po tonu srebra. Cijelu tonu! Ovo je brdo puno srebra. Nekoć su u blizini našli samo zlato. Zato su i prozvali ovaj obližnji grad Golden Mesa,* Zlatno brdo. Vjerovalo se da je ovo ogromno brdo puno zlata. Zlatno brdo. Nije se obraćala pažnja na bogata nalazišta srebra u okolici. Kad nije bilo više zlata, zadovoljili su se sa srebrom, ali su ubrzo postali malodušni zbog prolaznog pada srebra u iskopima. Ali trebalo je samo poći dublje u brdo i svladati onaj takozvani – pusti dio. Ljudi, brdo je

* mesa – stol (španjolski) ali u jugozapadnoj Americi označuje brdo s plosnatim vrhom i strmim obroncima (op. ur.)

u unutrašnjosti od samog srebra. A mi ćemo ga izvući. Izrovat ćemo cijelo brdo!
A mi ćemo ga izvući. Izrovat ćemo cijelo brdo!

Nakon svake riječi bio je sve uzbuđeniji i na sve je slušatelje djelovao kao pravi fanatik.

– Danas je velik dan! – povikao je. – Danas će svaki pojedinac dobiti bonove za deset čaša besplatnog pića u gradu. Noćas se možete napiti!

Sada su napokon počeli veselo odobravati, smijati se i klicati.

Ben Shayne se okrenuo prema meni.

– To je šipka od stotinu kila – rekao je ponosno. – Ovu šipku ne bi nikakvi banditi mogli na sedlima odnijeti odavde do Santa Fea. Nije li dobra ideja lijevati ovako teške šipke, koje se mogu otpremati samo kolima?

Potvrdio sam i nastavio:

– Da, to je dobra ideja. Banditi bi morali šipku ispiliti u pločice.

Nasmijao se, ali se brzo svladao.

– Sjašite, šerife, odvest ću vas u najveći rudnik svih vremena. Pokazat ću vam kako je ovo cijelo brdo puno srebra. Sjašite šerife i slijedite me u brdo!

Oklijevao sam, nije mi bilo stalo da puzem po srebrnom rovu kao neka krtica.

Upitao sam ga:

– Bene, hoćete li danas doći u Golden Mesu? Vaša će se sestra vrlo radovati, a...

Energično je zanijekao svojom uskom glavom.

– Ne mogu nikamo odavde.

Sjahao sam i predao svoga konja na čuvanje meksikanskom mladiću.

XI

Spuštala se noć kad sam se vratio u Golden Mesu. Onaj je rudnik bio opasna stupica. Čudio sam se rudarima. O da, on im je uvijek iznova obećavao potporne stupove i uvjeravao ih da je kolona kola sa stupovljem na putu i da će možda već sutra stići. Ali istovremeno im je obećao i dodatnu nagradu ako bi uz sadašnju opasnost i dalje dolazili na posao. On ih je zarazio svojom fanatičnom željom da izvuku što više srebra. On ih je uvjerio da će posve sigurno uskoro doći do takve srebrne žile koja će nadmašiti sve dosadašnje. Obećao je svakome po stotinu dolara nagrade. Njime je ovladala samo želja da iskopaju što više srebra.

I ti su se grubi momci također zagrijali. Pristali su da zbog novca stave sve na kocku. O svemu sam tomu neprekidno razmišljao jašući prema Golden Mesu.

Grad je te večeri bio življi no ikad dotad. Ostavio sam konja pred uredom i ušao.

Jube Haggerty je nabavio veliko ogledalo. Ako ga je kupio, to nije bila malenkost za njegovu lisnicu.

Stajao je pred ogledalom i uvježbavao izvlačenje kolta. Bio je tako zadubljen da me uopće nije opazio, iako sam neko vrijeme stajao na otvorenim vratima i promatrao ga.

Uvjerio sam se da je momak bio brz, vrlo brz i okretan. Kad me je ugledao, trgnuo se, ponosno se nasmiješio i rekao:

– Chete, opet mi ide. Svaki dan sam bolji. Danas smo dobili plaću i nagradu. To je donio Timberleejev novi knjigovoda. Omotnica za vas je na vašem pisaćem stolu. Ja sam u međuvremenu obišao grad i pokazao svoju zvijezdu. Ništa osobito nije se dogodilo. U posljednje dvije poštanske kočije u grad su stigli opasni kartaši. Jednom putniku ukrao je neki džepar lisnicu s više od pet stotina dolara. Sastavio sam zapisnik.

Slušao sam ga, prišao pisaćem stolu, uzeo omotnicu i otvorio je. Bilo je mnogo novaca u njoj, zacijelo više od šest stotina dolara. Nisam brojio. Jube bi vjerojatno sa mnom brojio. Pažljivo me promatrao.

– Timberlee nije sitničar, zar ne Jube? – rekao sam. – Danas si vjerojatno postao bogat? Sigurno si zato i priuštio sebi to ogledalo.

Razvukao je lice u grimasu i potvrdio.

– Hoćemo li vidjeti tko brže izvlači – upitao me je.

Nisam uopće odgovorio. Bez riječi sam prošao uredom i ušao u prostoriju s ćelijama. Zatvorenici su podigli glave kad sam ušao.

– Što će biti s nama? – upitao je jedan.

Počeo sam otključavati ćelije.

– Prošle ste noći bili previše divlji – počeo sam. – Budem li vas još jednom morao zatvoriti, dulje ćete se kiseliti. Osim toga, dobit ćete izgon iz grada. Dakle, gubite se i ponašajte se ubuduće pristojnije. Nestanite!

Polako su izašli. Jube im je u uredu izdao oružje i ostale njihove sitnice. Ostao sam sām s Jubeom. Ponovno je djelovao izazovno, pa sam mu morao očitati malu lekciju.

– Ti, dakle, smatraš da si vrlo brz? I neprekidno razmišljaš bi li me mogao možda nadjačati?

– Možda nisam sporiji – rekao je. – Potrebno mi je neko mjerilo, mogućnost uspoređivanja. Ako bih izgubio, želio bih za tjedan dana opet pokušati. Već zbog toga da kontroliram svoj napredak. Dakle, šerife?

– Dobro, krenimo. Dakle, izvuci! Daj naredbu i povuci. Ja čekam!

Oči su mu se zaiskrile. Stao je preko puta mene, pričekao trenutak, posegnuo za koltom i pri tome oštro uzviknuo.

Lako me je pobijedio jer je povlačio još dok je davao znak. Osim toga, uopće nisam htio pobijediti. Gledao sam u otvor njegove cijevi prije no što je on mogao vidjeti moju cijev.

– Bio si prvi, a što sada? – upitao sam ga.

Shvatio je da je to bila samo bezvrijedna igra i da opet nije mogao usporediti naše snage. A shvatio je i to da je varao, jer je povukao prije svojih riječi.

Onda smo se obojica nasmijali oslobađajućim smijehom. To nas je međusobno zbližilo. Ali onda smo se uozbiljili.

– Jube – počeo sam – Timberlee je naš gazda, ali istovremeno sam ja šerif ovoga

grada. Ja sam tvoj izravni pretpostavljeni. Uz koga bi bio, Jube? Uz Timberleeja ili uz mene?

Zagledao se u mene nekim osobitim pogledom, kao da nešto vreba, a istodobno kao da sluša dubinu svog bića. Shvatio sam da se pošteno ispitivao. Nakon nekog je vremena progovorio:

– Timbarlee je moj gazda. Timberlee je najveći od svih koje sam do danas susreo. Ne želim propasti već napredovati. Držao bih uz njega, čak i protiv vas, šerife.

Znao sam sada da bih bio sam kad bi između Timberleeja i mene izbila svađa. Okrenuo sam se vratima.

– Obići ću grad, a ti odvedi moga konja u staju, a zatim idi k Sally Shayne na večeru. Kad završim, poći ćemo zajednički na obilazak. Tada moraš stalno biti pripravan da mi štitiš leđa. Jesi li razumio? Ono pred nama ne tiče te se. To ću ja riješiti. Ti ćeš čuvati naše zaleđe. Dakle, do viđenja, Jube.

Pošao sam prema vratima i pokazao na veliko i skupo ogledalo.

– To ti slabo pomaže – nastavio sam. – Posve je drugačije stajati nasuprot pravom protivniku nego svom liku u zrcalu, za koji se točno zna da nam ništa ne može. Nešto je drugo kad osjećaš strah da prvi put nećeš pogoditi i da bi tebe mogao dohvatiti metak. Jube, to bi već davno morao znati.

Tada sam krenuo. Pokraj ureda rudarskog udruženja bila je kuća s nekom malom trgovinom. Pred izlogom gurali su se znatiželjnici. U trgovini su svijetlile dvije svjetiljke. Sa sedla sam mogao vidjeti da se u izlogu nalazilo srebro. Tu veliku srebrnu šipku već sam vidio poslije podne. Upravo je stigla iz ljevaonice. Ta je šipka u izlogu bila izložena divljenju i okružena divljim cvijećem. Iznad velike šipke srebra bio je natpis: »Prva od 1000 i više sljedećih!«

Odjahao sam dalje. Odveo sam konja u staju i vratio se u Sallyn hotel. Opet sam zakasnio na večeru, ali to mi je baš odgovaralo. Glavna gužva je već prošla. Mogao sam porazgovarati sa Sally. Bio sam uvjeren da će ona opet sjesti do mene za stol kako bi i sama malo odahnula i popila šalicu kave.

Uskoro se pojavila s večerom, krasnim komadom pečenja s krumpirom i rajčicama. Za sebe je donijela samo šalicu kave. Sjela je preko puta i gledala kako s tekom jedem.

Počeo sam joj pričati o bratu i završio sam riječima:

– On luduje za rudnikom. Misli samo na srebro i kune se da će brzo stići do vrlo bogate žile srebra. Ali on stavlja na kocku živote radnika i svoj vlastiti. U rudniku su kao igrači na sreću. Sally, trebalo bi ga silom odvući.

Zatresla je glavom:

– Bilo bi to uzalud. Zamrzio bi svakoga kao smrtnog neprijatelja koji bi to pokušao. Jednom je već bio tako lud. A vjerojatno je već prije znao da u rudniku ima mnogo srebra. Znao je to uvijek, samo je zava-

ravao nekadašnje vlasnike. Chete, njega promijeniti nema svrhe. Htjela bih otići odavde. Ne bih željela doživjeti njegovu propast. Ali ti još ne želiš otići, zar ne, Chete?

– Ne – odvratio sam.

Nagnula se preko stola i prodorno me gledala.

– Kakav si ti čovjek, Chete Kincaid? Jesi li samo revolveraš vjeran svom gazdi ili, ili ne možeš otići jer ti vlastiti osjećaj govori da bi za sobom ostavio brdo neispunjene odgovornosti?

– To sve – mrmljao sam – moram tek sam otkriti. Znam samo da ne mogu odatle odjahati, pa čak ni s tobom, iako ništa ljepše ne bih mogao poželjeti.

Povečerao sam i ispio još šalicu kave. Zatim sam ustao, zaobišao stol i zagrlio Sally. Bilo mi je svejedno promatra li nas tko. Čvrsto sam je držao u naručju i poljubio.

Kad sam zatim krenuo, imao sam osjećaj kao da se neću tako skoro vratiti k njoj.

XII

Napolju me čekao Jube. Javio sam mu se bez riječi. Krenuli smo zajedno i započeli prvi krug našeg obilaska grada. Grad je bio bučan. Danas je bilo mnogo toga drugačije, zacijelo ne samo zbog toga što je dvije stotine rudarskih radnika dobilo po deset besplatnih pića.

Bilo je mnogo stranaca u gradu. Dojahali su jer su svi htjeli nešto ušićariti. Dojahale su skitnice, kockari i pustolovi. Bilo je mnogo vozača kola, koji su bili sretni što su nakon dugog drndanja stigli na cilj. Osvanulo je mnogo tragača za srebrom i radnika. Prvi su očekivali veliku sreću u traganju za srebrom, a drugi su znali da će već sutra dobiti posao u rudniku. Zbog toga su danas trošili posljednje dolare za piće.

Kod saluna »Golden Mesa« – naišli smo na prvu tučnjavu. Dva vozača kola držala su čvrsto slijeva i zdesna nekog momka, nalik na bivšega kauboja, a udarao ga je treći s obje šake. Nekoliko skitnica htjelo se uplesti u obranu. Bilo je to klupko ljudi u borbi.

Jube i ja smo polako pristupili i čekali nekoliko trenutaka. Okupilo se još više promatrača i gotovo svi su vidjeli naše zvijezde. Pogledao sam Jubea. Grickao je donju usnu i nije djelovao osobito odlučno.

– Ovo se ne može riješiti revolverom – rekao sam Jubeu tiho da nas nitko drugi ne bi čuo.

– Dakle, naprijed – dao sam mu znak, izvukao svoj kolt i krenuo na posao.

Prvog čovjeka, koji se baš uspravio, udario sam u stražnjicu, te se ponovo otkotrljao.

Zatim sam počeo dijeliti propisne udarce koltom lijevo i desno. Jube je bio iza mene i nije zaostajao s udarcima. Kad smo probili gomilu, okrenuli smo se i pokušali sve nanovo. No sada su već bili opomenuti. Neki su se pokušali boriti, pa sam i ja morao primiti nekoliko udaraca, ali sam ih i dijelio. Udarao sam oštro. Morao

sam udesiti te usijane glave, kako ne bi tako skoro opet započeli tučnjavu u ovom gradu.

Jube mi je odlično pokrivao leđa i nije ni jednom opalio premda je nekoliko puta bio u stisci.

Kad smo se kroz gomilu probili i ponovno okrenuli, trojica ili četvorica dala su se u bijeg. Bilo im je dosta. Šestorica ili sedmorica ležala su na tlu. Zastali smo i hvatali zrak. Promatrali smo te budale. Većina tih klipana dobila je revolverima po glavi.

– Što sada? – Jube je teško disao i brisao nadlanicom krvava usta.

– Ništa više – odvratio sam. – Sada su svi miroljubivi. Pođimo.

Prošli smo kroz gomilu znatiželjnika, koji su nas propustili.

– Netko je rekao:

– Ovi su pravi. Nisu osvetoljubivi i ne zatvaraju te divlje majmune. Oni su za pomirenje.

Pošli smo do obližnjega uličnog zaokreta i zaustavili se u okrilju tame. Jube je ogorčeno kleo i nastavio:

– Prokletstvo, oni su nas mogli smlaviti, samo da su se malo ranije zajednički okrenuli protiv nas i da su...

– Da su... – suho sam prihvatio. – Jube, pa mi smo morali nešto učiniti. Morali smo, tu su bili gledaoci, a mi nosimo zvijezde. Mi to nismo smjeli previdjeti. Dakle, što se tužiš? To je naš posao.

Podigao je ruku i stavio je pred moje oči. Pomicao je prste.

– Svu sam ruku izudarao. Sutra će biti kruta i svaki trećerazredni revolveraš lako će me pobijediti.

– Onda ponesi sa sobom sačmaricu – rekao sam.

Zagladio sam odjeću i pregledao svoj kolt. Jube se smirio i slijedio moj primjer. Pošli smo dalje. Kad smo ušli u salun »Lucky Cuss«, u kutu je odjeknuo pucanj. Netko je zaurlao, ali taj se urlik naglo zaustavio. Ostala je samo tišina. Tu je tišinu prekinuo neki promukli, ali po zvuku prilično mlad glas:

– Pogledajte u njegove rukave. Sakrio je karte. Negdje je morao sakriti karte koje je naknadno progurao u igru. Provjerite!

Brzim pogledom sporazumio sam se s Jubeom. Krenuo sam polako uz stol s pićima do ugla, a Jube je zaostao. To je bilo u redu. On mi je morao štititi leđa.

U kutu pod svjetiljkom bio je okrugli stol za poker. Nekoliko se stolica prevrnulo kad su se neki igrači sklonili na sigurnije mjesto. Ali dva su igrača ostala.

Jedan je ležao preko stola. Vjerojatno je bio pogođen u srce, što sam prilično sigurno mogao utvrditi po mjestu gdje ga je metak pogodio. Drugi je čovjek stajao leđima uza zid, a u ruci je držao pripravan revolver.

Osjećao se ugrožen i satjeran u kut. Bio je još prilično mlad i jako je ličio na Jubea Haggertija. Kao da mu je brat ili bratić.

Kad je spazio moju zvijezdu, uperio je oružje u mene i procijedio:

– Šerife, ne približavajte mi se! Pogledajte radije što sve ima ovaj prokleti kartaški lupež u svojim rukavima i pod reverima sakoa.

Po izgledu tog divljeg mladića znao sam u kakvom je strahu i panici. Vjerojatno je prvi put u svom životu pucao u nekog čovjeka i odmah ga i ubio. Bio je u gadnom šoku. Nisam smio još jače napeti luk, inače bi u njemu nešto prepuklo. Osim toga, takav je momak u svom očaju vidio sve crveno pred sobom.

Počeo sam:

– Mladiću, spusti kolt! Ne ciljaj više s tom stvari u mene. Ja sam šerif. Bit ću ispravan prema tebi, obećajem. Dolje s revolverom!

Buljio je u mene upaljena pogleda. Htio je ljutito i ponosno odgovoriti. No ja sam pristupio dva koraka bliže i mirno i čvrsto sam ga pogledao. Tada je spustio kolt.

Tišinu je narušio neki promukli glas:

– Taj je mladić lud, posve lud! Bez razloga je počeo pucati!

– To nije istina – povikao je divlji mladić. – Uhvatio sam ga s petim dečkom. Osim toga, htio je svoj mali revolver uvući u igru. Šerife, ne slušajte tog lajavca. Taj je od početka bio na njegovoj strani. Bio je uz njega cijelo vrijeme.

Ništa nisam rekao već sam onoga mrtvog čovjeka, koji je ležao preko stola, dohvatio i posjeo ga na stolicu. Pri tom je iz njegove ruke ispao mali kolt derringer. Dakle u trenutku kad je bio ubijen, imao je u ruci nabijeno oružje. Ali ni u rukavima, ni pod reverima, ni u džepovima nije bilo karata. Bilo je to loše za mladića. A on je to znao.

Kad sam promotrio djelomice krvave karte na stolu, našao sam četiri dečka s kojima je pobrao zadnji ulog.

A u gomili još nepodijeljenih karata bio je još jedan dečko. To je zapravo bilo dovoljno.

Ja sam, međutim, htio sve do kraja razjasniti. Ta kartaška varalica sigurno nije imala samo petog dečka na raspolaganju. Sagnuo sam se pod stolnu ploču.

I tu, u napuklini između ploče i stolnih nogu bilo je zataknuto pet karata. Imao je dakle šest krivih karata u igri.

Kad sam ove pronađene karte podigao i bacio na stol, gledaoci su počeli mrmljati.

Obratio sam se mladiću:

– Stvar je riješena – rekao sam. – Možeš ići. Možeš ponijeti i svoj ulog. I ostali suigrači neka uzmu svoje uloge.

Okrenuo sam se prema čovjeku koji je preuzeo i uredio ovaj salun.

– Ništa, Mervile – prozborio sam i pokazao na mrtvaca. – Ne smijete puštati kartaške varalice u ovaj lokal. Bude li opet netko ubijen, morat ću lokal zatvoriti na neko vrijeme. Nemate li nikakve kućne policije?

Lice mu se izobličilo od bijesa.

– Prokletstvo, šerife, ne dolazite mi s time. Ja plaćam trećinu svoga utrška upravi Golden Mese. Zbog toga imam pravo na zaštitu i pomoć.

Nisam odgovorio već sam šutke izašao. Jube me čekao pred vratima i priključio mi se. Zaustavio sam se u tami.

Osjećao sam pravu gorčinu. Upravno društvo Golden Mesa pobiralo je, dakle, jednu trećinu prometa Harveyja Mervilla. A poslove su prepuštali meni. Vjerojatno je Timberlee još imao premalo ljudi. Njegovi okorjeli momci, pomoću kojih je htio ovladati cijelim gradom, zacijelo su bili zauzeti drugdje.

Pitao sam se gdje li je sada Jack Ringold, Timberleejeva osoba povjerenja, i što sada smjera. Bio sam uvjeren da Timberlee preko svojih ljudi uvijek i svuda nešto poduzima. Ta divlja horda nije mirovala. Oni su još osvajali, zauzimali pozicije i širili svoju moć i utjecaj.

Sve sam to slutio i znao da Timberlee svakog sata postaje veći i nepobjediv, da je sve čvršći u sedlu i da svaki čovjek ovoga kraja postaje sve ovisniji o njemu.

Šutke sam krenuo dalje, a Jube se držao uz mene. I on je neko vrijeme šutio. Napokon više nije mogao izdržati.

– Ovaj mladić – rekao je – nije bio stariji od mene. Sigurno je prvi put ubio nekog čovjeka. Nije se jednostavno s time pomirio.

– Nije – odgovorio sam.

Posjetili smo sljedeći salun, i tu smo popili po jedan vinjak. Obojici nam je to trebalo.

Pošli smo dalje u obilazak. Tu i tamo morali smo smiriti neku svadu. Gradom je odzvanjalo tisuću raznih šumova.

– To je veličanstveno – započeo je Jube. – Mislim to kako se taj mrtvi grad ponovo budi i opet naseljuje. To je silno. Timberlee je prokleto velik čovjek.

Samo sam se nasmiješio.

U međuvremenu smo stigli do kraja ulice, do dvorišta za kola i do kovačnice.

Iz noći su izronila neka kola. Bila su to farmerska kola natovarena kućanskim stvarima. Uz kola je bila vezana krava, a sprijeda je sjedila neka žena.

Ona je upravila kola prema dvorištu za kola. Kad je stigla do nas, opazila je sjaj naših zvijezda. Zaustavila se.

– Kad već niste korisni – rekla je –, i samo se šepurite s vašim limenim zvijezdama, tada bi jedan od vas mogao dovesti liječnika. Ili vam je i to preteško?

Osjetio sam da je puna mržnje, pa sam rekao pristojno:

– Što se dogodilo, gospodo, kad pitate za liječnika?

Odgovorila je gorkom kletvom, koja joj nije nimalo pristajala. Straga u kolima bilo je troje djece. Pogledala nas je. Iz kola dopre do nas stenjanje nekog čovjeka. Pristupio sam i pogledao u kola.

– Što mu se dogodilo? – upitao sam.

– Na smrt su ga istukli – rekla je žena. – Jer se nismo htjeli Timberleeju prodati u bescijenje. Nismo bili pod njegovom zaštitom. Došla je neka banda. Sve su uništili, pobili životinje, a nas istjerali iz kuće. Zatim su mog muža isprebijali na smrt. Rekli su da se to ne bi

usudili uraditi da smo pripadali Timberleeju. Narugali su nam se zbog naše gluposti. Hoće li netko dovesti doktora?

– Zašto ne krenete dalje do nekog hotela? – pitao sam.

– Moramo čuvati novac, jer nam je potreban svaki dolar, pa će mjesto hotela biti dobra i slama u štaglju – odgovorila je.

Obratio sam se Jubeu.

– Dovedi brzo liječnika!

Bilo je nešto u tom glasu što je Jubea potaklo da ništa ne odgovori već je brzo nestao.

– Ja ću vam pomoći – rekao sam ženi.

Ali ona mi se ljutito obrati:

– Vi? Da mi pomognete? Pa i vi ste jedan od Timberleejevih ljudi, zar ne? Nekog drugog ne bi on ni podnosio kao šerifa. Podite radije k njemu i recite mu da smo sada pripravni da mu se za pedeset dolara prodamo. Idite! Mi smo Monellyjevi. Njegove vucibatine su nas svladale.

Uvezla je kola u dvorište do sjenika pokraj staje. Vidio sam da je čuvar izašao i s njom pregovarao.

Htio sam potrčati za njom i za kolima, ali odustao sam. Osjetio sam bespomoćnost i stid i ponovo sam shvatio kakav je čovjek bio Timberlee.

Ali ja sam radio za njega. Do sada sam mu bio vjeran. Bio sam ovdje šerif sa zadatkom da obuzdam grad i da ga držim pod nadzorom. Sada sam saznao i gdje su Timberleejevi ljudi. Jack Tingold i većina tog čopora obavljali su vani takve poslove.

Ponovno sam stupio na cestu i krenuo. Kod prve ulice sam se zaustavio i stao u duboku sjenu da pričekam Jubea i liječnika.

Nakon nekoliko časaka htio sam poći dalje u susret Jubeu i doktoru, kad sam spazio jahače. Smjesta sam odustao kao da me netko opomenuo. Posegnuo sam za koltom i opipao da li je u pravom položaju. Zatim sam pričekao.

Bio je to Jack Ringold i petorica jahača. Možda su obavili još jedan ili dva slična naloga prije povratka. Zato su stigli nešto kasnije od one nesretne farmerske obitelji.

Projašili su pokraj najamne staje. Vidio sam da su se pojedinačno razišli. Upravili su konje prema određenim stajalištima za konje, sjahali su i nestali u mnoštvu.

Spazio sam tada Jubea i liječnika. Istupio sam i zadržao Jubea. Liječnik je sam krenuo dalje. Jube je stao kraj mene. Upitao sam ga:

– Dakle, Jube, kako ti se to sviđa? Mislim način na koji Timberlee kupuje zemlju?

Nasmijao se pomalo bespomoćno i smeteno.

– Jube – nastavio sam – i u ovom se gradu nalazi nekoliko poslovnih ljudi, koji nisu pristupili »Golden Mesa – upravnom udruženju«. I njih će operušati. To je sigurno. A ja neću samo promatrati. Jube, hoćeš li mi biti zaštitnica kad budem Timberleejeve bandite tjerao do vraga?

– To, to bi bila ludost – mucao je. Bio je vrlo smeten i mo-

rao je razmisliti o mojim riječima.

Tek kad sam se za njim okrenuo i progovorio: – Hajde, kreni već – krenuo je za mnom.

Krenuli smo na drugu stranu ceste, tu i tamo smo se zadržali, posjetili smo neke salune i igračnice i pogledali je li sve u redu. Bila je već gotovo ponoć kad smo stigli u zabavište, vlasništvo Lon Madison, gdje je bio najveći promet u cijelom gradu.

Lon Madison je povećala broj djevojaka. Na pozornici je nastupao tucet djevojaka, a među njima su bile neke koje su nastupale i kao solistkinje. Kad smo Jube i ja polako krenuli prema baru, pristupio nam je neki čovjek.

– Madam Madison vas moli da dođete u stražnju sobu. Vjerojatno ne želite da dugo čeka – rekao je.

– Ne, nikad ne bih dopustio da Lon Madison dugo čeka – odgovorio sam. Slijedili smo čovjeka u stražnju sobu.

Sjedila je za pisaćim stolom, koji je nekad vjerojatno bio vlasništvo nekoga španjolskog velikaša i tko zna kojim je putem bio dopremljen ovamo iz Meksika.

Ovaj je pisaći stol bio skupocjen predmet, ali na neki je način pristajao uz Lon Madison. Pozvala nas je za okrugli stol i natočila nam iz neke posebne boce. Ponudila nas je najboljim cigarama. Pila je i pušila s nama.

U početku smo razgovarali o beznačajnim stvarima. Razmijenio sam s Lon neka zajednička sjećanja iz Colorada, gdje smo se upoznali u nekom gradu na podnožju Pikes Peaka, gdje se tragalo za zlatom.

No znao sam da ona želi nešto više a ne razmjenu sjećanja. Najednom se uozbiljila i započela:

– Chete, poznajemo se prilično dobro. Nikad nisi bio bandit ili jedan od ovih hladnokrvnih ubojica. Da, ti si revolveraš, ali jedan od onih koji su kao sol ove zemlje. Sada si ovdje šerif. Znam da te je Timberlee imenovao. Ne želim znati hoćeš li mu ostati vjeran. Želim ti samo nešto reći.

Neko je vrijeme šutjela. Čekao sam strpljivo i ispio ostatak iz svoje čaše. Uskoro je progovorila odlučno:

– Chete, nikad neću pristati na ucjenjivanje. Nikad! To nisam dopustila ni u kakvom divljem kampu, pa neću ni ovdje. Nisam pristupila »Udruženju Golden Mesa« iako mi je Jack Ringold uvjerljivo objašnjavao da ću sa svojim salunom ostati bez zaštite. On mi je prilično drastično prikazao što bi se sve moglo dogoditi meni i mojoj kući ako bih ostala bez pomoći i zaštite. Ja sam mu se rugala. A sada govorim tebi, Chete Kincaid, da računam s tvojom časti i osjećajem pravde. Ti si ovdje šerif. Ti nećeš gledati da bez zaštite budem izvrgnuta na milost i nemilost divljoj hordi. Ja ti kažem da ću se boriti. Borit ću se s oružjem, kao muškarac, protiv svake vucibatine koja će pokušati da mi nanese štetu. Neću puzati u »Udruženje »Gol-

den Mesa«, da im predam trećinu prometa. Mladiću, jesi li me razumio?

– Potpuno sam razumio – rekao sam i ustao.

Pošao sam s Jubeom prema vratima, a Lon Madison me nije pitala što bih uradio ako dođe do najgorega. Bez riječi nas je otpustila.

Kad smo stupili na ulicu, Jube je tiho kleo. Ostavio sam ga da kune, jer sam i sam kleo u mislima.

Napokon je Jube progovorio:

– Uvijek te žene! Pa ova je luda! Ako ne blefira, onda je zaista luda, ona se potpuno oslanja na nas. Oslanja se na nas, kao tvrdoglava koza, koja želi plesati na užetu uvjerena da ćemo je u slučaju potrebe uhvatiti.

Kad je završio, a postao je sve znatiželjniji kako ću ja reagirati, odgovorio sam mu mirno:

– Jube, sad će ti biti još teže da održiš vjernost Timberleeju. Lon Madison ne blefira. Ona će se zbilja boriti, a uz nju i nekoliko njenih djevojaka, za koje je ona poput majke ili starije sestre. One će držati uz nju. Timberleejevim divljim momcima neće biti tako lako kao s farmerima i malim rančerima tamo izvan grada. Tu se sve odigrava javno. To promatraju svi ljudi. A mi ćemo morati posredovati. Jube, ako želiš odustati, daj mi zvijezdu odmah! Daj mi zvijezdu i podi po svoga konja.

On se nasmijao.

– Ne mislim na to – rekao je. – Te žene samo blefiraju. Timberlee će ih već ukrotiti. Dat će točne upute Jacku Ringoldu. A možda će ostaviti na miru Lon Madison i neće je ni na što siliti. On ne vrši pritisak ni na Sally Shayne, jer njen brat surađuje s njim.

Opet se smijao, a u njegovom je smijehu bilo neke divlje nade. Jednostavno, nije htio vjerovati da će se uskoro morati opredijeliti. Svoju je odluku odgađao i nadao se da Lon Madison blefira.

XIII

Te smo noći još dva puta prošli gradom, koji je postajao sve bučniji. Već i samo dvije stotine rudarskih radnika su bili velika napast. A bilo je tu još mnogo momaka koji nisu htjeli zaostajati za njima. Morali smo sve češće posredovati. I naš se zatvor punio.

Tek na kraju noći grad se smirio. Tu i tamo gasila su se svjetla. Samo veliki saluni i zabavišta prebrojavali su utržak i nastojali istjerati posljednje goste.

Upravo sam htio izaći iz tamnog zaklona neke kuće kad sam zastao u pola pokreta jer sam ugledao nekoliko jahača.

Bilo je to neuobičajeno. U to vrijeme nije nitko više dolazio u grad. Naprotiv, tko je morao jahati, taj je napuštao grad. Imao sam loš predosjećaj kad sam promatrao kako brzo jašu ispod snopova sjetla. Na trenutak sam se ponadao da jahači idu Timberleeju da mu jave neku vijest o nekom obavljenom zadatku.

No ovi ljudi nisu odjahali do upravne zgrade »Udruženja Golden Mesa«. Zaustavili su se pred zabavištem Lon Madison, sjahali i ušli gipkim i odlučnim pokretima.

Kad su pod svjetlom ulazili kroz pokretna vrata, prepoznao sam ih. Udaljenost je doduše iznosila oko dvije stotine koraka, ali osvjetljenje pred vratima bilo je dobro.

– Sada će započeti – obratio sam se Jubeu i krenuo. Prepustio sam njemu odluku da me slijedi ili ne. Morao je sam odlučiti.

Pretrčao sam četiri ili pet koraka prije nego što je odlučio da me slijedi. Prešli smo oko stotinu koraka, stigli smo, dakle, na pola puta do »Rajske palače«. Tada nam je s desne strane neki čovjek prepriječio put.

– Stoj, Kincaide – rekao je. – Zaustavi se, Kincaide! Bilo bi najbolje da se vratite istim putem koji ste pretrčali, vratite se u ured i lezite. Bila je to duga i divlja noć.

Stajao sam pred Jackom Ringoldom. Da, Timberleejev pouzdanik nas je zaustavio na putu.

Sjetio sam se ponovo farmerske obitelji, ogorčene žene i njenoga izubijanog muža. A Jube je doveo liječnika za tog čovjeka. Znao sam da su tog čovjeka udesili Jack Ringold i njegov divlji čopor. A sada je Jack Ringold stajao preda mnom i pokušavao me isključiti.

Znači da su pripremali nešto u zabavištu Lon Madison, nešto čega se ona bojala i čime su joj zacijelo prijetili.

Trojicu jahača morao sam prepoznati kad su se gurali ispod svjetiljke u zabavište. Bili su to Early Barney i braća Callaghan.

Obratio sam se Jacku Ringoldu:

– Skloni mi se s puta. Brzo, Ringolde!

– Ne! – glasio je odgovor. – Ono što se tamo događa, gazdino je naređenje. Ne smetaj svom šefu, Kincaide!

Bila je to očigledna opomena, ali ona nije važila samo za mene već i za Jubea. A Jube je sada znao uz koga se mora držati nije li želio pasti u Timberlejevu nemilost. Znao sam, stajao sam na raskršću. U ovim sekundama morao sam odlučiti: ili ću ostati Timberleejev izvršilac, ili ću slijediti svoju savjest i svoj osjećaj odgovornosti. Prva odluka donijela bi mi mnogo novca, a ova druga samo neugodnosti i prolijevanje krvi.

Jube je dijelio mišljenje Jacka Ringolda, lagano me primio za ruku kao da me želi obratiti. Pri tom je rekao:

– Dakle, podimo, Kincaide. Podimo! Što nas se tiče ono ondje?

Stresao sam njegovu ruku, a ljevicom sam udario Jacka Ringolda pod rebra. Bila je to munjevita kretnja, izvedena svom snagom i težinom mojih devedeset i pet kilograma.

Jack Ringold nije uspio ništa izustiti. Ispustio je samo neki jauk i skljokao se na koljena.

Obišao sam ga i začuo iza sebe oštar povik Jubea:

– Ne, Kincaide! Ne!

– Onda ostani tu, momče! – povikao sam preko ramena i potrčao.

Začuo sam viku u »Rajskoj palači«. Bilo je i pucnjave. Djevojke su vrištale.

Što sam se više približavao, to je glasnija bila lomljava i prasak. Znao sam da se u »Rajskoj palači« razbijaju sva ogledala i boce po regalima, a možda i svjetiljke, kao i sav skupocjeni namještaj. Early Barney i oba Callaghana zarađivali su tako Timberleejevu nagradu.

Kad sam ušao na pokretna vrata, držao sam u ruci spreman revolver.

Vidio sam Lon Madison. Stajala je iza bara i upravo je izvukla pušku sačmaricu ispod tezge. Htjela je uperiti u Earlyja Barneyja, jer je bio udaljen nepunih pet koraka i svojom je revolverskom cijevi razbijao sve čaše u jednom regalu. Kad je spazio da je Lon Madison htjela u njega uperiti sačmaricu, bez razmišljanja je opalio. Zapucao je nešto prije mene. Djelić sekunde iza toga moja ga je kugla pogodila u ruku. No njegov metak time nisam mogao zaustaviti: pogodio je Lon Madison.

Nisam imao vremena da se brinem o Earlyju Barneyju, o Lon Madison i djevojkama koje su vrištale i svuda naokolo tražile zaklon.

Morao sam gadati Callaghanove, koji su se htjeli izvući kroz stražnja vrata, pošto su vidjeli da je Early Barney bio pogođen i da se srušio iza tezge. Prepriječio sam im put do konja.

Jed Callaghan je razbio karbidnu svjetiljku, koja se smjesta raspala, a upaljeni se karbid raspršio. Počeo se širiti dim i smrad. Callaghanovi su se domogli pokrajnje prostorije iako sam dva puta pucao i barem jednog od njih lako ranio. Nisam ih namjeravao slijediti. Poznao sam ih. Neće mi umaći.

Smatrao sam da je važnije da vidim što je s Lon Madison i Earlyjem Barneyjem. Dok sam trčao prema njima, povikao sam:

– Brzo, djevojke, dovedite liječnika!

Napokon sam se našao iza tezge.

Lon Madison je još bila živa ali na samrti. Ledima je bila oslonjena na regal u kojem je sve bilo porazbijano.

Pogledala me je bolno i jedva prostenjala:

– Dakle, to je bilo ono, Chete! Rekla sam ti da ću se boriti i da se neću dati ucjenjivati. Oh, on je gadao u mene. A ja sam mu htjela samo zaprijetiti puškom, kako bi prekinuo to razbijanje. Tko će se sada brinuti o mojih djevojkama? Tko će im...

Iznenada je izdahnula. Ogledavao sam se za njenim ubojicom.

Early Barney se baš uspravio i držao se za ranjenu ruku. Očigledno je nadvladao šok.

– Naprijed, Barney! – viknuo sam.

Iskrivio je lice.

– Ti prokleti pasji sine! – škrgutao je. – Vlastitoga gospodara napadaš s leđa. Pucaš u njegove ljude, koji su, kao i ti na njegovu platnom spisku.

Pristupio sam mu i uhvatio ga za zdravo rame.

– A sada naprijed, Barney!

– Moram k liječniku!

Držao sam mu zdravu nadlakticu i gurao ga pred sobom.

Tu i tamo pojavile su se djevojke. Neke su gasile vatru od upaljenoga karbida. Druge su mi pristupile. Izgledale su kao da žele linčovati Barneya.

– Odvest ću ga u zatvor – rekao sam. – A pobrinut ću se da bude optužen zbog ubojstva. Svjedoka ima dovoljno, a i sam sam bio svjedok. Djevojke, gdje je vaš barmen i ostali muški namještenici?

– Od straha su pobjegli – odgovorio je neki umoran glas. – Pri kraju noći dobili su neku obavijest i izgubili se. Hoćete li tog nitkova zaista optužiti zbog ubojstva? Ovdje, u našem gradu?

– Zašto ne? – upitao sam oštro. – Pozvat ću okružnog suca. Ili ću tog momka otpremiti u Nogales i tamo ga optužiti.

Pogledale su me. Vjerovale su. Early Barney je već čvršće stajao na nogama. Osjećao je bol, ali slabost je prošla. Sam se uputio prema izlazu. Htio je izaći, jer je vjerovao da ću ga odvesti liječniku.

Ja to nisam namjeravao. Htio sam s njim do zatvora, strpati ga u ćeliju i tek tada pozvati liječnika.

Međutim, kad sam s njim izašao iz saluna, sve je krenulo drugačije.

Vani je čekao Jack Ringold. Ne samo što se oporavio od mog udarca, već više nije bio sam. Četiri su čovjeka bila uz njega. Jedan od te četvorice bio je Jube Haggerty, moj pomagač. Da; on je sada bio na njihovoj strani i protiv mene. Svi su držali spremne revolvere i čekali su vrebajući. Jube me, dakle, iznevjerio. Njegova je vjernost pripala Timberleeju.

Na svjetlu uličnе svjetiljke pogledali smo se pogledom koji je među nama mnogo više razjasnio nego tri tuceta pustih riječi.

Jack Ringold mi se obratio:

– Pusti ga! Smjesta ga pusti!

– On je ubio Lon Madison, usmrtio je jednu ženu. Razumijete li? Ženu je ubio! – rekao sam žestoko.

Oni su se trgli, a Jube je postao nemiran.

Ali glas Jacka Ringolda je zazvečao:

– Pusti ga da bježi!

Bilo mi je jasno da oni neće dopustiti da ja pobjegnem, a možda ni Barney. Iako je on radio za Timberleeja, postao je opasnost za velikoga gazdu. Ubio je ženu. Ako ostane na životu, i ako bude morao pred sud, bilo bi to suviše nezgodno za Timberleeja. Shvatio sam da su bili pripravni na sve.

Gurnuo sam naglo prema njima Earlyja Barneyja. On je zateturao na Jacka Ringolda i njegov metak pogodio ga je u trbuh. Ja sam dva puta opalio i oba puta pogodio, a pri tom sam natraške uskočio ponovo u salun.

Meci su me pratili, a jedan me pogodio u slabine. Zateturao sam, okrenuo se oko svoje osi i našao uporište ledima o zid. Prokletstvo, pogodili su me.

Pritisnuo sam ruku na slabine i osjetio toplu krv. Nekoliko je djevojaka potrčalo prema meni.

– Barney je već dobio svoje, i to od svojih vlastitih prijatelja, kako ne bi pred sudom postao neugodan za Timberleeja – izustio sam muklo.

Zatim sam otjerao djevojke i glasno povikao:

– Maknite mi se s puta! Moram izaći na stražnja vrata. Ali kad sam krenuo, nisam pošao kroz dvoranu prema stražnjim vratima već prema stubama što su vodile u gornje prostorije. Jedna od djevojaka donijela mi je neki kolt.

– To je Barneyjev kolt – upozorila me. – Poznavala sam Barneyja. Bio je zao i postajao je sve gori. Još su četiri metka u oružju.

Uzeo sam ga zahvalno i zatakao ga za opasač. U svom vlastitom oružju imao sam još samo dva metka. Sada sam u oba oružja imao ukupno šest prijatelja. Jedino sam se na njih mogao osloniti.

Pozdravio sam djevojku i krenuo polako uz stube. Bilo mi je jasno da ne bih mogao izaći iz »Rajske palače« ni na prednja, ni na stražnja vrata, a da ne naletim na revolverske metke.

Jack Ringold će vjerojatno alarmirati cijeli čopor svojih grubih ljudi. A tamo negdje vani zacijelo su još bila braća Callaghan. Oni će pokušati osvetiti Barneya.

Bio sam u stupici. Nisam još znao kamo bih krenuo. Znao sam samo da ovdje ne mogu ostati. Put prema gore bio je težak. Ipak sam svladao stepenicu po stepenicu i stigao do onih uskih stuba što su vodile do tavana. Provukao sam se kroz okno i odahnuo oslonivši se na dimnjak.

Krv mi je još tekla iz rane. Napipao sam ranu na lijevom bedru.

Nisam se smio duže zadržati. Morao sam dalje, prije no što bi oni dolje mogli shvatiti da sam bježao preko krovova i da nisam ni pomišljao da izađem na prednja ili na stražnja vrata.

Moram se negdje na najbrži način pobrinuti za ranu, inače sam gotov. Ali kamo sam mogao poći? Napokon sam se sjetio Sally.

Sve je to bio težak pothvat. U početku sam mislio da neću uspjeti. Ipak, morao sam!

* * *

Ponekad čovjek uspije izvesti stvari koje mu se prije toga čine nemogućim. Slično se dogadalo i sa mnom te strašne noći, što je bila na izmaku.

Uspio sam uz strahovite muke i napokon sam bio na krovu Sallynog hotela. Ležao sam postrance i provirivao preko ruba dolje na cestu. Ništa se nije micalo.

A ipak sam znao da tragaju za mnom. Jack Ringold je imao dovoljno vremena da alarmira sve svoje momke. Pokušao sam procijeniti koliko protivnika me tražilo. Da li sedam, sedamnaest ili tri tuceta?

U početku je to bila mala skupina, ali Jack Ringold ju je zacijelo višestruko pojačao, ovisno o tome koliko je ljudi imao u gradu na raspolaganju. Sada

ih je sigurno bilo više nego dovoljno protiv mene.

Povukao sam se od ruba krova i otvorio prozorčić.

Svojom dugom rukom nisam mogao napipati nikakve ljestve. Morao sam se dakle, uvući bez njih. Bilo je to mučno. Ali kako bih inače stigao do Sally? Bila je to jedina mogućnost.

Uvukao sam i spustio najprije noge. Okov prozora pritiskivao mi je krvavu ranu i od boli sam se gotovo onesvijestio. Nisam mogao svladati bolno stenjanje.

Kad sam zatim visio na rukama, boli u stegnu postale su paklenske i naprosto neodržive. Spustio sam ruke i pao.

Kao da mi se trgala butina, barem sam tako zaključio po bolovima. Glavom sam udario o neki zid i na nekoliko trenutaka sam bio u nesvijesti. Kad sam se probudio, doživio sam veliko iznenađenje. Netko je bio sa svjetiljkom pokraj mene. Zacijelo ga je probudio moj pad i izišao je iz svoje sobe.

Isprva sam mislio da sanjam. Poznavao sam tog mladića. Bio je to onaj koji je u salunu ubio varalicu pri kartanju, mladi Wild Bill, koji je bio toliko sličan mom pomagaču Jubeu da bi se mogli smatrati braćom.

Čekao je dok mi se ponovno ne razbistri glava. Tada mi je pomogao da se dignem i leđima naslonim o zid. Podigao je svjetiljku s tla i upitao:

– Kako da vam pomognem, šerife?

Pogledao sam ga i pokušao proniknuti misli li on to zbilja pošteno. Razumio je moj pogled i rekao tiho, ali uvjerljivo:

– Šerife, bili ste pošteni prema meni, onda u salunu, kad sam morao ubiti igrača. Bili ste kako treba, dapače, pronašli ste prekobrojne karte pod stolnom pločom. I moj proigrani novac dobio sam natrag. Ne želim biti manje pošten prema vama. Dakle, kako vam mogu pomoći? Hoćete li leći u moj krevet, pa da dovedem liječnika? Treba li obavijestiti vašeg pomoćnika?

Zatresao sam glavom.

– Ništa od svega toga. Zatvori prozorčić i obriši krv. A zatim jednostavno zaboravi da si me vidio. Time ćeš mi mnogo pomoći.

Potvrdno je kimnuo. A ja sam opet polako krenuo naprijed i stigao do stuba što su vodile s tavana. Ne znam više kako mi je to uspjelo, ali nekako sam stigao do Sallynih vrata i tri puta sam pokucao.

Sally mi je brzo otvorila, a onda me je morala poduprijeti. Osjetio sam još da sam legao na njen topli krevet.

– Oh, neću dugo ostati – promrmljao sam. – Pobrini se za moju ranu, Sally. Prokleto sam sâm protiv svih, cijela je horda protiv mene. Čak i Jube me napustio.

Nisam čuo njen odgovor.

XIV

Bio je već dan kad sam se probudio. Još sam ležao na Sallynom krevetu. Ništa nisam imao na sebi, osim zavoja. Sally mi je isprala krv koja je iz rane tekla u čizme i natopila moju odjeću.

Sjedila je sada pokraj mene i davala mi čaj. Kad sam ga ispio, Sally mi se obratila:

– Moraš malo ustati. Možeš li? Moram promijeniti posteljinu. Ne želim da ležiš na tom krvavom i mokrom rublju. Pomozi mi!

Znači, vjerovala je da mi se vratilo malo snage. Moje je samopouzdanje bilo još jače, jer sam joj rekao:

– Donesi mi neku odjeću, da se izgubim prije no što bi me mogli naći kod tebe. Uvjeren sam da tragaju za mnom. Timberlee i Ringold neće to propustiti.

– Najprije posteljno rublje – odgovorila je i pomogla mi da ustanem iz kreveta. Prihvatio sam naslon stolice i stajao na drhtavim nogama. Bio sam svjestan da sam slab. Promatrao sam kako Sally skida prljavu posteljinu i zamjenjuje ju čistom. Tek tada sam postao svjestan da sam gol.

Prokletstvo, bila je to gorka spoznaja. Gol, ranjen i nemoćan stajao sam tu, a moja jedina pomoć bila je Sally. Kad bih ostao ovdje, kod nje u sobi, doveo bih je u opasnost.

Što da radim? Još nije kucnuo moj trenutak. Taj je tek morao uslijediti. Ništa na tom svijetu nisam tako želio. Želio sam da još jednom steknem svoje snage i sposobnosti. Tada bi to bio moj trenutak. Bio sam revolveraš! A oni me još nisu dobro upoznali. Nisu vjerovali da sam u jednom satu mogao uništiti mnogo zla koje su oni prouzročili. Jedan sat...

Sally je uredila krevet.

– Ostat ćeš ovdje – naredila je. – Nisi sposoban ni za pedeset koraka. Lezi. Prije nego što otvorim restoran, donijet ću ti još jedan doručak. Mnogo si krvi izgubio i...

– Mogu preko krova. Pobrini se za tragove krvi na stubama. Vidio me onaj mladić, kojemu si gore na kraju hodnika dala sobu.

– Vodit ću brigu o tome – rekla je i pomogla mi da legnem.

Zatim je klekla pored kreveta i pogledala me izbliza.

– To se moralo dogoditi – promrmljala je. – Ti sam, protiv cjelokupne divlje horde. Moralo se dogoditi jer nisi mogao otići iz Golden Mese.

– Oni su ubili Lon Madison – izustio sam. – Ovi banditi su prevršili svaku mjeru. Htio sam uhapsiti čovjeka koji je ubio Lon Madison, ali on mi je rekao da je isto tako na Timberleejevom platnom spisku kao i ja. Sally, moram ih svladati!

– Svakako – prihvatila je. – Bilo je to davno predviđeno. Slutila sam to!

* * *

Kad sam se popodne probudio, proklinjao sam samog sebe i predbacivao si što sam zaspao. Naslutio sam da me je uspavao onaj čaj koji mi je Sally dala još u početku. Ali što je značilo tih nekoliko sati sna! Bilo je to čudo! Osjećao sam se mnogo bolje. A bio sam gladan kao vuk nakon tjedan dana posta.

Okrenuo sam glavu i spazio poslužavnik sa sendvičima i

čašom mlijeka na stolici kraj mog uzglavlja. Bio je tu i kompot od jabuka.

S druge strane bila je stolica, a na njoj je ležao kolt. Uzeo sam oružje, pregledao ga i ustanovio da je besprijekoran i – pun!

Prozor je gledao na dvorište. Na prozoru su bili zastori, kroz koje sam vidio van, ali unutra se nije vidjelo jer je bilo mračnije no vani.

Malo sam se pridigao, naslonio se ledima o gornji dio kreveta, uzeo sendvič i ispio čašu mlijeka u jednom gutljaju.

Zacijelo tragaju za mnom i već su pretražili pola grada ili cijeli grad. Kako to da me još nisu našli?

Ili im privatne Sallyne prostorije nisu bile sumnjive jer je Sallyn brat bio Timberleejev ortak u rudnicima? Nisam mogao u to povjerovati.

Što je dakle bilo? Na podnožju kreveta nalazili su se novi odjevni predmeti. Ali gdje je bila Sally?

U hotelu je vladala tišina, gotovo neugodna tišina.

Možda to i nije bilo neobično. U tom su hotelu stanovali ljudi koji su samo uvečer dolazili na spavanje. Izvan hotela čuli su se samo uobičajeni zvuci užurbanoga grada.

Pitao sam se da li se taj grad zabrinuo zbog smrti Lon Madison, jesu li to primili do znanja i razmišljali o razlozima te smrti. U meni se javila sumnja.

Vrata su se otvorila i ušla je Sally. Lice joj je bilo ozbiljno, gotovo ukočeno, puno svladavanja, ali odlučno. Zatvorila je za sobom vrata, prišla mi i sjela na rub kreveta. Opipala mi je čelo i rekla:

– Srećom je to bio čaj protiv temperature od rane. Chete, oni sada pretražuju susjednu kuću. Sve pretražuju. Odozgo do dolje. Ne znam hoću li ih se moći otresti. Nadam se da ću ih moći odvratiti od temeljite pretrage, jer je moj brat bio Timberleejev partner u rudnicima.

– Bio? – upitao sam smjesta.

Pri tom sam pogledao u Sally i osjetio da je pretrpjela težak šok. Nikad još nije djelovala tako suzdržano.

– U rudniku je došlo do nesreće – započela je: – Rudarsko okno se urušilo i pri tom oslobodilo jednu vodenu žilu. Svi su u rudniku zatrpani, a onamo prodire i voda. Nema nikakve nade. Mog brata i dvadeset osmoro ljudi progutao je rudnik. Trajalo bi tjednima da očiste zatrpani rov i da ga podupru. A nemaju ni dovoljno drvenih podupirača. Bila je to velika pogreška moga brata. Dao je iskapati rov a da ga nije dovoljno podupro. Htio je samo doći do srebra, a i Timberlee ga je silio. Izložili su već tri ogromne šipke srebra. Ali moj brat i 28 ljudi je stradalo.

Zanijemila je sva iscrpljena.

Izvukao sam se iz kreveta. Bilo je vrijeme da se obučem i da ponovo vodim brigu sam o sebi. Sally je imala dosta vlastitih briga, a osim toga, Timberleejevi ljudi će uskoro pretražiti kuću.

– Žao mi je, Sally.

Neobično me pogledala.

– Sada imam još samo tebe. Zapravo sam brata izgubila već onog trena kad je počeo živjeti samo za rudnik. Njegova sam nasljednica. Time postajem Timberleejeva partnerica. Možda će nam to pomoći kad se ovdje pojave Timberleejevi ljudi i počnu prekapati.

Napokon sam navukao košulju i hlače. Tako sam mogao obići krevet da dodem do Sally. Zagrlio sam je. Iako sam bio još vrlo slab i neisugrno stajao na nogama, morao sam pridržavati Sally.

Osjetio sam da je počela plakati. A to je bilo dobro. Njena unutrašnja ukočenost je popustila. Napokon je mogla dati oduška svom bolu.

– Kad ovdje završim, otići ćemo – rekao sam. – Otići ćemo u neki mirni grad. A onda...

– Ništa mi nemoj obećavati – odgovorila je. – Ne želim nikakvih obećanja. Ti ne želiš i ne možeš otići dok ne dovršiš ovdje, kako si sam rekao. Ti moraš iskoristiti svoje vrijeme, svoj pravi trenutak, zar ne?

– Da, moram. Ta je horda divlja i neobuzdana.

Sally se odvojila od mene. Počela je uređivati krevet, tako da izgleda kao da je još jutros bio pospremljen. Do kraja sam se obukao. Odjeća mi je pristajala.

Kad je ona završila spremanje, zazvonilo je. Bilo je to zvonce na pultu za prijavljivanje.

– Stani iza vrata kad ih budem otvorila – rekla je i pošla. Divio sam se njenoj hrabrosti.

Stao sam u kut, držeći pripravan kolt. Čuo sam glasove u hotelskom predvorju, a kroz zastor sam ugledao ljude u dvorištu. Jedan je prislonio čelo i nos na staklo mog prozora. Nadao sam se da mu zastor neće omogućiti jasan pogled u mnogo tamniju sobu. I on je uskoro otišao.

Glasovi iz hotelske dvorane, koje sam čuo kroz vrata, približavali su se. Tada sam prepoznao glas Jacka Ringolda.

Naredivao je:

– Podite! Tim i Pecos, preuzmite sobe gore. Jube i Larry, vi pregledajte sve ovdje dolje. Ja ću čekati na vaš znak! Žao mi je, gospodice Sally, ali mi pretražujemo čak i svoju vlastitu kuću, jer se mogao i ondje negdje sakriti. Naprijed! Požurite, momci!

Glas Jacka Ringolda bio je nestrpljiv, ljutit i tvrd.

– I mislite na to – još je dodao – da svaki koji ga pronađe, dobiva tisuću dolara nagrade. Tražite svuda!

Bio sam pun bijesa. Timberlee je ucijenio, dakle, i moju glavu. On me se bojao. Imenovao me ovdje šerifom kako bih sa zvijezdom na reveru bio njegov pokorni pomoćnik.

Kad sam uhvatio ubojicu, koji je bio na njegovom platnom spisku, baš kao i ja, tada se sve okrenulo. Timberlee i Jack Ringold su najednom shvatili da sam drugačiji, da ne pripadam njima. Bilo im je jasno da su nas ti događaji učinili protivnicima. Zato su me morali uništiti.

Čekao sam sa zapetim koltom. Vrata su se otvorila.

Netko je ušao, ali ga nisam mogao vidjeti, jer su mi vrata zatvorila vidik. Prepoznao sam ga tek kad se prignuo da pogleda pod krevet. Bio je to Jube.

Da, bio je to moj pomoćnik Jube Haggerty, koji me iznevjerio. On se polako okrenuo i spazio me u kutu iza vrata.

Nedostajao je trenutak i ja bih bio opalio.

A i on to gotovo učini, jer se uplašio, iako je morao biti pripravan da bi mogao nekoga naći.

Mirno smo se nekoliko sekundi promatrali. Iz hotelskog predvorja odzvanjao nestrpljivi glas Jacka Ringolda.

– Hej, Jube, ima li koga ondje unutra?

Jube je nekoliko puta teško progutao, ali zatim je posve normalno i mirno rekao:

– Ništa. Ovdje ga nema!

I krenuo je iz prostorije. Jesam li ga smio pustiti ili ubiti? Bila je to prokleto teška odluka. Morao sam odlučiti u pola sekunde.

Da li je Jube zaista bio sada na mojoj strani ili se samo htio maknuti iz dohvata moga kolta? Hoće li za sobom zatvoriti vrata i šutjeti ili će odmah početi urlati?

Ako je bio protiv mene, morao bih pucati. Time bi se broj mojih protivnika smanjio za jednog čovjeka.

Ipak nisam mogao pucati. Nisam to mogao učiniti iako sam bio revolveraš. Tako sam propustio priliku. Sada sam bio ili u stupici ili spašen. Ovisilo je to o Jubeu Haggertyju.

Čekao sam suzdržana daha. Zatvorio je vrata za sobom. Šutio je, nije me odao. Čuo sam kako su on i drugi čovjek pretraživali donje prostorije hotela, a zatim su pošli gore, da pomognu ostaloj dvojici. Gore su bile manje sobe. Čuo sam da je i Sally bila gore. Cijelo to vrijeme Jack Ringold čekao je dolje u predvorju hotela uz prijavni pult, slušao je dovikivanje ili je izdavao neku zapovijed.

Pretražili su i tavan kroz čiji prozorčić sam ja uskočio.

Vjerojatno su gore bili uništeni svi tragovi.

Osim toga, bio je tu još i onaj mladić, koji je ubio onog varalicu na kartama. Nisam mu znao ime. Možda sad i nije bio u svojoj sobi.

Polako sam se smirio. Moja je napetost jenjala. Pa ipak, ostao sam u kutu pokraj vrata i zadržao kolt u ruci. Razmišljao sam da li da izadem i Jacka Ringolda pozovem na odgovornost. U lovu na mene on je bio Timberleejev glavni pas tragač. Ako bih ga ubio, mogao bih se lakše obraniti od preostale rulje. Nisam se još usudivao započeti borbu. Još sam bio nesiguran na nogama i preslab.

Vani u dvorištu još su švrljala dva čovjeka. Vidio sam ih ponekad kroz prozor. Pretraživali su drvarnice i sporedne zgrade. Sve mi se činilo dugo, kao vječnost.

Napokon je sve prošlo i oni su napustili hotel. A malo zatim ušla je Sally. Još sam bio naslonjen u kutu. Prišla mi je i položila glavu na moja prsa.

Tako smo stajali neko vrijeme i ništa nismo govorili. Osjećali smo samo zahvalno olakšanje što je opasnost prošla.

– Ti si želiš boriti s njima? Želiš im se suprotstaviti te ovaj grad osloboditi? Čekaš na svoj trenutak?

– Da – odgovorio sam. – Oni su ubili Lon Madison, jednog su čovjeka prebili gotovo na smrt i još su počinili mnoga nedjela. Oni idu protiv svakoga tko se neće pokoriti Timberleeju i tko se ne da opljačkati. Oni bi se suprotstavili pravdi i zakonu i bili bi neumoljivo grubi. Netko ih mora pobijediti, kako bi i drugi stekli hrabrost. Da, Sally, ja čekam svoj pravi trenutak.

Potvrdila je i odustala od toga da me odvraća. Pošao sam u drugi kut sobe. Ondje je bila ležaljka. Morao sam se ispružiti jer nisam više mogao stajati na nogama. Kako dugo će još potrajati dok ne dođem do pune snage? Osjećao sam divlje nestrpljenje.

Sally mi je prišla i sjela do mene.

– Jube je ipak bio uz tebe – rekla je ozbiljno. – Smatram da mu je bilo potrebno vrijeme za razmišljanje. A on je vjerojatno samo prividno na strani bande.

– Možda od sada – odvratio sam. – Ali uz mene je opet tek od onog trenutka kad me spazio iza vrata i kad je shvatio da ga nisam htio usmrtiti.

XV

Bila su mi potrebna tri dana, tri noći i još gotovo cijeli četvrti dan. Tek tada sam nadoknadio gubitak krvi. Rana na stegnu tako se zatvorila da mi više nije bio potreban zavoj već samo flaster da zaštiti ranu kako se opet ne bi otvorila.

Imao sam dva kolta i pripremio sam ih vrlo brižljivo.

Proteklih dana primio sam dva posjeta. Najprije se pojavio onaj mladić koji mi je pomogao kad sam ulazio kroz tavanjski otvor.

– Ja sam Pete Hammer – predstavio se. – Kako se osjećate, šerife?

– nasmiješio sam se.

– Krasan sam ja šerif. Šerif koji se mora skrivati pred divljom hordom.

Uzvratio mi je osmijehom.

– Ali zacijelo se nećete još dugo skrivati – uvjeravao me je. – Rado bih vam pomogao. Mogu li što za vas učiniti, gospodine Kincaid?

– Zašto to želiš, Pete?

– Jer ste sami. I zato što ne sumnjam u vas i znam da ćete se sami suprotstaviti cijeloj bandi. Ta je banda zla. Polako to uvidaju i oni nezainteresirani građani ovoga grada koji su dosad bili po strani. Ja sam se zaposlio kod majstora oružara. Znam postupati s oružjem. Mnogo toga doznajemo od svojih mušterija. U ovom gradu svaki dolar ima samo dvije trećine svoje vrijednosti. Jednu trećinu ubire Timberlee. Svuda i svagdje! Tko ga ne priznaje za trećinskog ortaka, jao

si ga njemu! Lon Madison nije jedina mrtva. Još je ljudi stradalo. Šerife, zaista bih vam rado pomogao. Što mogu učiniti za vas?

Pogledao sam ga i znao sam da misli najozbiljnije.

Pristao sam, izvadio olovku, uzeo papir i s nekoliko poteza nacrtao sam plan grada. Neke kućne uglove i ulice točno sam označio. Upozorio sam ga:

– Na ovim mjestima potrebne su mi nabijene puške sačmarice. Pola tuceta je dovoljno. I nekoliko nabijenih revolvera mora tamo ležati nadohvat ruke. Možeš li posuditi to oružje od svoga majstora i posakrivati na tim mjestima?

– Dakako – uzvratio je, a u očima mu se pojavio bljesak. – To će biti grdna igra, šerife.

* * *

Moj drugi posjetilac bio je Jube.

Sally ga je uvela i on je neko vrijeme šutio. Da, to su svinje – napokon je progovorio. – Ostavili su mi šerifsku zvijezdu da prikrijem sve što oni urade. A stalno su nešto izvodili. Sada te bolje razumijem, Chete Kincaid. Ni ja više ne mogu služiti Timberleeja. Ne mogu više biti na njegovom platnom spisku. Ako me ti ne trebaš, Chete Kincaid, ja ću sljedeće noći odjašiti iz ovoga kraja.

Dugo sam ga promatrao. Kimnuo sam mu.

– Pokrivaj mi i nadalje leđa – izustio sam. – Zadrži kontrolu nad Jackom Ringoldom i cijelom hordom. Prvo ću raščistiti s Jackom Ringoldom. A tu mi je potrebna zaštitnica s leđa. A sada mi ispričaj sve važne novosti. Ja bih, na primjer, morao znati gdje bih mogao naći Jacka Ringolda, braću Callaghan i ostale momke divlje horde.

XVI

Kad je protekla polovica četvrte noći, bio sam spreman. Sally je sjedila za stolom i pogledala me. Žalio sam je. Ona se nije brinula samo zbog mene već i zbog svog brata, koji je sa svojih dvadeset osam radnika još bio zarobljen u rudniku.

– Sići ću kroz prozzor u dvorište – izustio sam i ugasio svjetiljku. Sally i ja našli smo se kod prozora. Prije no što sam ga otvorio, zagrlio sam je. Ništa nije odvratila. Samo me je poljubila i naslonila se o mene, s rukama oko moga vrata.

Tako smo stajali punu minutu. Onda se odvojila od mene bez riječi, a ja sam znao da i ne može govoriti. Grlo joj se steglo. Otvorio sam prozor i sišao.

Kad sam već bio vani, Sally me pozvala:

– Vrati se!

U jednom sam trenu bio u iskušenju da napustim sve i da se jednostavno ponovno uspnem u sobu. Ipak sam krenuo dalje.

Kucnuo je moj trenutak. Bio sam na putu da na vlastitu odgovornost izmijenim ovdje mnoge stvari.

Htio sam ljudima ovoga grada i ove okolice stvoriti preduvjete za novi život.

Još sam nosio šerifsku zvijezdu. Nije više bilo važno od koga sam je dobio. Važno je bilo samo tko ju je nosio.

Izašao sam iz tamnog dvorišta i krenuo u salun Samyja Browna. Tamo sam, rekao je Jube, poslije ponoći mogao gotovo uvijek susresti Jacka Ringolda i Callaghanove. Oba brata Callaghan postali su stalna pratnja Jacka Ringolda. Smatrali su da sam, onako ranjen, pobjegao iz toga kraja kao bolestan vuk. Samo je Timberlee stalno opominjao svoje ljude. Jedini on nije vjerovao da sam se izgubio.

Sasvim mirno sam pošao prema salunu Sammyja Brauna. Nisam se htio ušuljati jer sam bio šerif. A zakon se ne prikrada već nastupa. To je trebalo postati jasno ovdašnjim ljudima. Ja sam ovdje predstavljao zakon ili bolje rečeno to sam pokušavao biti.

Pred ulazom je stajalo nekoliko muškaraca. Na svjetlu svjetiljke ugledali su sjaj moje zvijezde, zašutjeli su i stupili na stranu. Gurnuo sam pokretna vrata i ušao.

Jack Ringold i oba Callaghana sjedila su u kutu za okruglim stolom pri pokeru.

I Jube Haggerty je bio ovdje. Stajao je uz šank. Nosio je zvijezdu zamjenika šerifa.

Prvi me je opazio, kao da me čekao.

Već sam prošao mimo Jacka Ringolda duž šanka kad me je ugledao. Tišina je potakla da podigne pogled s karata. Sada me je spazio. Smjesta se spustio sa stolca kako bi se zaklonio iza stola.

Oba Callaghana su naprotiv skočila urlajući i u tren su imala revolvere u rukama. Prvi sam ih pogodio. Na moju sreću i ostali su ljudi brzo odskočili od stola i sklonili se. Veliki okrugli stol se prevrnuo i stvorio zapreku Jacku Ringoldu. I prevrnuti stolci bili su mu na putu.

Kad je napokon mogao slobodno nišaniti u mene, već sam završio s Callaghanovima, pa sam opalio istog trena kad me je i njegov metak pogodio u pleća.

Bio je to loš pogodak za jednog Jacka Ringolda. Bolje bi bilo da je odmah skočio i pokušao pucati kao braća Callaghan.

Jedva sam se malo zanio od njegova metka i već sam ga pogodio drugim metkom.

Iza mene također je došlo do pucnjave. Jube se latio posla i štitio mi je leđa. On je, naime, pogodio dva revolveraša, koji su u drugom kutu igrali biljar i htjeli me srediti s leđa. Ali i Jube je pri tom bio ranjen. Jednim se laktom upirao u šank i stajao na jednoj nozi.

Kimnuo sam mu i požurio napolje.

Morao sam zgrabiti Timberleeja prije nego što ga upozore i prije nego što skupi bandu. Krenuo sam lijevo prema kući Upravnog društva »Golden Mese«. Međutim, nisam daleko stigao. Morao sam se zaustaviti. Tu su se našli Timberleejevi ljudi. Već su bili pozvani. Pucnjevi u salunu i neki povici

na ulici bili su dovoljno upozorenje. Vjerojatno je Timberlee stalno držao u pripravnosti takav čopor.

Tih sedam do osam Timberleejevih plaćenika nisu žurili, ali sada su otvorili vatru. Pucao sam svojim drugim koltom i pogodio prvog čovjeka s lijeve ulične strane, a onda sam se dao u bijeg. Nisam još mogao dobro bježati, a i rana u plećima zadala mi je brige. Žestoko me je boljelo. Opet sam izgubio i dosta krvi.

Ipak sam se pretvarao i trčao sam mnogo mučnije no što bih zapravo mogao. Glumio sam ranjenog vuka, koji hoće samo spasiti svoju kožu.

Dali su se zavarati. Krenuli su za mnom i zadovoljno su uzvikivali. Njihove su kugle praštale oko mene.

Još sam ih više zavaravao i pucao šepajući i spotičući se i nikoga nisam pogodio. A onda su vidjeli kako sam odbacio prazno oružje. Sada su bili još sigurniji i brže su prilazili. Kako sam još šepao, bili su brži od mene.

Ali onda sam stigao do onog ugla koji sam Peteu Hammeru točno opisao i nacrtao. Izgubio sam se iza ugla i tu sam našao sačmaricu tik do kućnog zida. Neka je daska ležala na oružju.

Uzeo sam pušku i ponovno izašao na cestu. Progonitelji su mi se približili. Zavikali su od iznenadenja. Neki su podigli svoje revolvere, no ja sam u njih sasuo svu sačmu.

Bio sam posve sam, povrh toga i ranjen, pa se nisam mogao poigravati. Ispustio sam pušku i zgrabio svoj kolt iz kojeg sam već pucao u salunu. Imao sam samo dva metka i s njima sam morao izaći na kraj.

Naime, tamo se pojavio Timberlee. On se žurio za svojim čoporom koliko su ga noge nosile. Vjerojatno je već čuo da je Jack Ringold ispao iz igre, a da se na Callaghanove, kao predvodnike, nije mogao više osloniti. I sad je sam stupao prema meni. Bio je to njegov način i stil. Pa i onda kad su Gilmooreovi ovladali ovim mrtvim gradom i kad su ga htjeli ucijeniti, i tada se sam borio.

Kad sam pošao prema njemu, on se zaustavio da bi mogao bolje ciljati.

Pogodio me najprije u nogu, ali ja sam svladao bol i pošao dalje, ovaj put zbilja šepajući. Njegov drugi metak okrznuo mi je nadlakticu desnice.

Onda sam mu se dovoljno približio. Pretekao sam njegov treći hitac, a u cijevi sam imao još jedan metak.

No nije mi više bio potrtreban. Sve je bilo svršeno. Polako sam se ogledao. Više nije bilo protivnika. Oko mene su bili samo gledaoci.

Svemu je bio kraj.

Pomislio sam da krenem do Sally. Da, to sam iznenada poželio. Jer najteži put revolveraša počinje tek nakon borbe, tada kad on u podsvijesti sve još jednom proživljava. Tih sam se trenutaka plašio. Ali Sally će mi pomoći.

KRAJ

U PRIPREMI:

John Reese:
DVA LOPOVA I PUMA

specijalne pustolovine specijalnih šerifa i specijalnih zločinaca kao i specijalnih kauboja koji pucaju iz specijalnih pištolja u specijalnim dvobojima naći ćete u specijalnom izdanju tjednika laso koji donosi dva specijalna vestern-romana